

Sini Pöytäniemi
Julkaisu 8/2020

Hola Lake Länsi-Uusimaa – loppuraportti

Länsi-Uudenmaan vesi ja ympäristö ry
Julkaisu 8/2020

Hola Lake Länsi-Uusimaa – loppuraportti

Hankkeen nimi ja hanketunnus: Hola Lake Länsi-Uusimaa, 31292

Tekijät: Sini Pöytäniemi
Tarkastaja: Jaana Pönni
Hyväksyjä: Jaana Pönni
Taitto: Tiia Palm

Valokuvat: LUVY

ISBN 978-952-250-211-7
ISSN 1798-2677

Julkaisu on saatavana myös nettisivuiltamme: www.luvy.fi/julkaisut

Kuvailulehti

<i>Julkaisija</i>	Länsi-Uudenmaan vesi ja ympäristö ry PL 51, 08101 LOHJA vesi.ymparisto@luvy.fi 019 323 623 www.luvy.fi	Julkaisu-aika 4/2020
		Julkaisun kieli Suomi
		Sivuja 50
<i>Tekijä(t)</i>	Sini Pöytäniemi	
<i>Julkaisun nimi</i>	Hola Lake Länsi-Uusimaa – loppuraportti	
<i>Julkaisusarjan nimi ja numero</i>	Julkaisu 8/2020	
<i>Tiivistelmä</i>	<p>Hola Lake Länsi-Uusimaa -hanke oli osa kansainvälistä Holistic Approach to Lake Restoration -hankeyhteistyötä, jota toteuttavat Suomessa Päijät-Hämeen Vesijärvisäätiö ja Pyhäjärvi-instituutti sekä Ruotsissa Osbyn kunta.</p> <p>Hola Lake Länsi-Uusimaa -hankkeen toimenpiteet jakautuvat kolmeen paikalliseen (kotimaisen kalan käytön tukeminen ja osallistava tiedonkeruu, ankeriaan alasvaelluksen turvaaminen ja petokalojen kutualuekunnostukset) ja kahteen kansainväliseen työpakettiin (synteesiraportti ja verkostojen rakentaminen). Hankkeen koordinaattorina toimi Länsi-Uudenmaan vesi ja ympäristö ry ja hanke toteutettiin yhteistyössä Vihdin Enäjärven suojeluyhdistys ry:n (myöhemmin Siuntionjoen latvajärvien suojeluyhdistys ry) kanssa. Hankkeen rahoitus oli 150 000,00 euroa ja sen tukitaso oli 77,29 %. Hanke oli Ykkösakseli ry Leader-ryhmän alueella toteutettava kehittämishanke. Hankkeen toteutusaika oli 1.10.2017–31.12.2019.</p> <p>Kotimaisen kalan käyttöä tuettiin järjestämällä katiskatalkoot sekä kurseja kalan käsittelyssä ja kalatuotteen valmistuksessa. Hiidenvedellä testattiin katiskoja koekalastuksessa vertailemalla niiden ja NORDIC -yleiskatsausverkkojen pyytävyyttä. Paikallisten asukkaiden osallistamista tiedon keruuseen lisättiin luomalla sähköiset sovellukset kirjanpitokalastukseen ja kalastustiedustelua varten. Hiidenvedellä ja Lohjanjärvellä selvitettiin ankeriaskannan tilaa, merkittiin ankeriaita ja siirrettiin vaelluskaloja voimalaitosten ohi. Vihdin Enäjärvellä vahvistettiin petokalakantaa parantamalla hauen kutuolosuhteita.</p> <p>Hankkeessa rakennettiin verkostoa Ruotsissa toimivien vesistökuunnostajien kanssa (Osbyn kunta ja Regito AB). Yhteistyötä laajennettiin myös Viroon. Yhteistyön tuloksena syntyi useampia synteesiraportteja hyvistä käytännöistä järvikunnostuksessa valuma-alueella ja järvessä tehtävistä toimenpiteistä.</p> <p>Hola Lake Länsi-Uusimaa -hanke toteutti innovatiivisen tarinakartan, jossa esitellään hoitokalastusteemaa kuvia, videoita, linkkejä ja karttoja sekä tekstejä yhdistävällä alustalla. Tarinakartta julkaistiin suomeksi ja englanniksi.</p>	

Sisältö

1 Yhteenveto hankkeesta	5
2 Hankkeen tavoitteet	6
3 Hankkeen toteutus	6
3.1 Toimenpiteet: tulokset, vaikutukset, jatkotoimenpiteet	6
3.1.1 Kotimaisen kalan käytön tukeminen	6
3.1.2 Alasvaelluksen turvaaminen	11
3.1.3 Petokalojen kannan parantaminen Vihdin Enäjärvässä	12
3.1.4 Kansainvälisen verkoston kehittäminen ja synteesiraportit	14
3.2 Aikataulu	16
3.3 Resurssit	16
3.4 Toteutuksen organisaatio	16
4 Esitykset jatkotoimenpiteiksi	17
5 Allekirjoittajat ja päiväys	17
Liiteluettelo	17

1 Yhteenvedo hankkeesta

Hola Lake Länsi-Uusimaa on yleishyödyllinen vesienhoidon kehittämis- ja yhteistyöhanke. Hankkeen **tavoitteena** on kehittää osallistavia kalavesien hoidon menetelmiä, parantaa paikallisten asiantuntijoiden, harrastajien ja asukkaiden yhteistyötä sekä lisätä Lohjanjärven, Hiidenveden ja Enäjärven elinvoimaisuutta ja virkistyskäyttöarvoa. Hankkeen keskiössä on **toimenpiteet**, joiden avulla lisätään kotimaisen, paikallisen kalan hyötykäyttöä, vahvistetaan petokalakantoja ja suojellaan uhanalaista ankeriasta. Hankkeen koordinaattorina toimii Länsi-Uudenmaan vesi ja ympäristö ry (jatkossa LUVY) ja hanke toteutetaan yhteistyössä Vihdin Enäjärven suojeluyhdistyksen (jatkossa VESY) kanssa (VESY yhdistyi PoTeHun kanssa kesällä 2019, jonka jälkeen hankeyhteistyö jatkui uuden yhdistyksen Siuntionjoen latvajärvien vesiensuojeluyhdistyksen eli LASYN kanssa).

Hanke on Ykkösakseli ry Leader-ryhmän alueella toteutettava kehittämishanke. Hankkeen tukitaso on 77,29 %. Hankkeessa hyväksytään välillisinä kustannuksina 15 % hankkeen hyväksyttävistä palkkakustannuksista.

Hankkeella on paikallinen työryhmä. Hankkeen hyväksytty rahoitus on 150 000,00 euroa alla esitetyn rahoitussuunnitelman mukaisesti.

Rahoituslaji	Haettu euroa	Hyväksytty euroa
Haettava tuki / avustus	115 931,00	
EU-osuus		48 692,70
Valtio		44 055,30
Kuntaraha toimintaryhmältä		23 187,00
Julkinen tuki yhteensä	115 931,00	115 935,00
Yksityinen, rahallinen osuus	20 614,00	20 610,00
Yksityinen, vastikkeeton työ	13 455,00	13 455,00
Yksityinen rahoitus	34 069,00	34 065,00
Rahoitus yhteensä	150 000,00	150 000,00
Kokonaisrahoitus	150 000,00	150 000,00
	Haettu yht. : 150 000,00	Hyväksytty yht. : 150 000,00

Hankkeen toteutusaika oli 1.10.2017–31.12.2019.

Hankkeen seurantatiedot	Tavoite	2017	2018	2019	Toteuma yhteensä
Parantuneista palveluista hyötävän maaseutuväestön määrä	25 000		10000	10 000	20 000
Tuetussa hankkeessa tehdyt talkootyötunnit	797		407	522,5	929,5
Aktivointitilaisuuksiin osallistuneiden määrä, naiset	300		100	100	200
Aktivointitilaisuuksiin osallistuneiden määrä, miehet	300		200	200	400
Ympäristöä parantavat toimet	3		2	1	3
Laaditut ja päivitetty suunnitelmat	2		0	3	3
Hankkeeseen osallistuvat organisaatiot	15	3	6	0	9

Hola Lake Länsi-Uusimaa -hanke on osa kansainvälistä Holistic Approach to Lake Restoration -hankeyhteistyötä (jatkossa Hola Lake -hanke), jota toteuttavat Suomessa Päijät-Hämeen Vesijärvisäätiö ja Pyhäjärvi-instituutti sekä Ruotsissa Osbyn kunta. Hola Lake -hanke edistää Hollolan Vesijärven, Nastolan järvien, Pyhäjärven, Hiidenveden, Lohjanjärven ja Vihdin Enäjärven sekä Ruotsin Immeln-järven kestävää ja ekologista hyvän vesientilan saavuttamista ja kalavesien hoitoa. Yhteistyöhankkeiden toimet muodostavat kokonaisuuden, jonka avulla on mahdollista perehtyä järvikunnostukseen kokonaisvaltaisesti valuma-alue mukaan lukien. Yhteistyöhanketta ohjaa ja valvoo rahoittajien ja sidosryhmien edustajista koottu ohjausryhmä.

2 Hankkeen tavoitteet

Länsi-Uusimaalaisilla järvillä Hiidenvedellä, Lohjanjärvellä ja Vihdin Enäjärvellä on yhteiset intressit kalakantojen hoitoon kohdistuvissa toimenpiteissä. Yhteisen tahtotilan luomiseksi järvien kunnostukseen tarvitaan paikallista ja osallistavaa toimintaa. Hankkeessa pyritään vahvistamaan paikallisten osallistumista järvikunnostukseen ja samalla tuetaan kotimaisen kalan käyttöä. Suomalaisten syömästä kalasta ainoastaan vajaa 30 % on kotimaista kalaa ja tästäkin suurin osa on viljeltyä kalaa. Hankkeessa on tarkoitus lisätä kotimaisen kalan käyttöä paikallisesti, tarjoamalla asiantuntemusta kalan pyyntivälineiden kuten katiskan valmistamisessa, käytössä, kalan käsittelemisessä ja kalaruokien valmistuksessa. Samalla on tarkoitus lisätä kiinnostusta kalakantojen hoitoon ja kartuttaa tietoa kohdejärvien kalakantojen tilasta. Lisäksi Hiidenvedellä ja Lohjanjärvellä on tarkoitus selvittää ankerias-kannan tilaa sekä vahvistaa petokalakantaa parantamalla hauen kutuolosuhteita Vihdin Enäjärvellä.

Hankkeen käytännön tavoitteet ovat

- osallistavien vesienhoidon menetelmien kehittäminen
- **alueen asukkaiden ja muiden toimijoiden yhteistyön lisääminen**
- **kansainvälisen yhteistyön lisääminen ja verkostojen luominen**
- paikallisten kalastajien sitouttaminen kalavesien seurantaan
- **kalavesien hoidon asiantuntemuksen kehittäminen ja kokemusten jakaminen**
- kotimaisen kalan hyötykäytön lisääminen
- **petokalakantojen vahvistaminen (Enäjärvi)**
- **erittäin uhanalaisen ankeriaan kannan suojeleminen (Lohjanjärvi ja Hiidenvesi)**
- kohdejärvien elinvoiman ja vetovoimaisuuden lisääminen
- **järvien virkistyskäyttöarvon parantaminen ja virkistyskalastusmahdollisuuksien lisääminen.**

3 Hankkeen toteutus

3.1 Toimenpiteet: tulokset, vaikutukset, jatkotoimenpiteet

Hankkeen toiminnan pääpainoalue on paikallisilla kalavesienhoitoon ja seurantaan liittyvillä toimilla, joita toteutetaan länsi-uusimaalaisilla järvillä Lohjanjärvi, Hiidenvesi ja Enäjärvi. Toimenpiteet jakautuvat kolmeen paikalliseen (kotimaisen kalan käytön tukeminen, ankeriaan alasvaelluksen turvaaminen ja petokalojen kutualuekunnostukset) ja kahteen kansainväliseen työpakettiin (synteesiraportti ja verkostojen rakentaminen).

Ensimmäisellä raportointijaksolla 1.10.2017–30.4.2018 hanke käynnistettiin kaikkien toimenpidekohtien osalta. Toisella raportointijaksolla 1.5.–31.12.2018 aloitettujen toimenpiteiden toteutusta vietiin konkreettisemmin eteenpäin. Kolmannella raportointijaksolla 1.1.2019–31.8.2019 toteutettiin suurin osa hankkeen konkreettisista toimenpiteistä ja eri osa-alueiden raportointiin ryhdyttiin. Viimeisellä jaksolla 1.9.–31.12.2019 viimeisteltiin raportit ja sähköiset sovellukset. Tässä raportissa on vedetty toimenpiteet yhteen.

3.1.1 Kotimaisen kalan käytön tukeminen

Tausta

Suomalaisten syömästä kalasta kotimaista kalaa oli vajaa neljä kiloa ja tuontikalaa hieman yli yhdeksän kiloa fileepainoksi laskettuna asukasta kohti vuonna 2018. 2000-luvulla kotimaisen kalan kulutus on vähentynyt kolmanneksen ja tuontikalalan lähinnä kasvatetun lohien kulutus oli kaksinkertaistunut aikaisempaan verrattuna.

Eniten kotimaisista kaloista syötiin kirjolohta (1,2 kg) vuonna 2018. Tämä siitä huolimatta, että kotimaista luonnonkalaa olisi hyvin saatavilla ja omiin kotitaloustarpeisiin kestävästi hyödynnettävissä. Hankkeessa oli tarkoitus pyrkiä lisäämään kotimaisen kalan kulutusta omiin kotitaloustarpeisiin sekä lisätä tietoa oman järven kalakannoista osallistamalla paikallisia asukkaita kalastotutkimuksiin. Hankkeen toimet tässä työpaketissa kohdistuivat ennen muuta Hiidenveteen ja Lohjanjärveen.

Paikallinen työryhmä

Perustettiin paikallinen työryhmä, johon kutsuttiin edustajat kohdejärvien kalastusalueilta sekä kuntien ympäristötoimista. Työryhmän ensimmäinen kokous oli 11.12.2017. Vuonna 2018 paikallinen työryhmä kokoontui 1.6.2018 ja 16.10.2018. Vuonna 2019 työryhmän kokouksia pidettiin 7.2.2019 ja viimeisen kerran 19.9.2019.

Pyydystalkoot ja katiskakoekalastus

Hankkeessa valmistettiin katiskoja asiantuntijan opastuksella ja opastettiin niiden käyttöön. Oppia käytiin hakemassa Lahden perinteisistä pyydystalkoista ja heidän kokemuksiaan ja oppejaan sovellettiin pyydystalkoissa Nummelassa. Talkoisiin osallistui 10 henkeä, joista suurin osa lunasti materiaalien hinnoilla itselleen yhden tai kaksi talkoissa koottua katiskaa tai sen osat. Katiskatalkoot järjestettiin yhteistyössä WEKE-katiskat Oy:n kanssa.

Hankkeessa vertailtiin verkon ja katiskan pyytävyyttä ja kerättiin samalla tietoa Hiidenveden kalakannoista eri kalastusmenetelmillä, raportti on liitteessä 2: ”Katiskakalastuksen testaus kalaston rakenteen selvittämisessä ja vertailu koeverkkokalastuksen saalistuloksiin Hiidenveden Mustionselällä”.

Hiidenvedellä testattiin katiskojen toimivuutta koekalastuksessa vertailemalla katiskojen ja NORDIC-yleiskatsausverkkojen pyytävyyttä Mustionselällä. Mustionselän alue on matala, erittäin rehevä ja kasvillisuus on runsasta, minkä vuoksi yleiskatsausverkkojen käyttäminen etenkin alle 1,5 m syvyyssvyöhykkeellä on hankalaa tai verkon korkeuden vuoksi mahdotonta. Tämän vuoksi katiskapyyntiä haluttiin testata koekalastusmenetelmänä Mustionselällä.

Verkko- ja katiskasaaliit poikkesivat selvästi toisistaan. Verkkojen ja katiskojen yksikkösaaliit kpl olivat lähes yhtä suuret, mutta verkkojen painosaalis oli kaksinkertainen katiskasaaliiseen verrattuna. Verkot pyysivät katiskoja isompikokoisia kaloja ja runsaammin petokaloja. Petokalojen (≥ 15 cm ahven, kuha, hauki) osuus katiskasaaliista oli 0,3 % ja verkkosaaliista 33 %. Verkkosaaliin petokaloista valtaosa oli kuhan poikasia. Verkoissa oli myös laajempi kirjo särkikaloja kuin katiskassa. Verkoilla saatiin salakkaa ja sulkavaa sekä yksi muikku, joita ei saatu katiskalla. Katiskasaaliissa oli selvästi enemmän ahvenkaloja. Katiskalla pyydetyt ahvenet olivat pääosin pieniä verkoilla saatuihin verrattuna. Katiskalla pyydettyjen ahvenien keskimääräinen paino oli 17 g ja verkoilla saatujen ahvenien 52 g.

Katiskojen pyytävyyteen saattoi vaikuttaa käytetty syötti, joka houkutteli särkikaloja ja niitä syöviä petokaloja. Syötiin käytön vuoksi tuloksia ei voi pitää yleiskatsausverkkopyyntiin verrattavana vaan katiskoilla saadaan ennemminkin laadullista lisätietoa kalastosta. Verkot pyysivät huonommin kalaa aivan matalassa 0–1,5 m alueella. Katiskoilla saatiin selvästi verkkoja enemmän kalaa tällä syvyyssvyöhykkeellä. Katiskojen sijoittelu matalaan rantaveteen huolella valittuihin paikkoihin tuottaisi varmasti eniten lisätietoa kalaston rakenteesta. Katiskoilla voidaan saada tietoa yleensä rantavyöhykkeessä elävistä kalalajeista kuten suutari.

Lähikalaruokakurssit

Hankkeessa pidettiin kaksi ruokakurssia ja kaksi suurempaa kalaruokatapahtumaa. 16.2. ja 4.5. järjestettiin kalaruokakurssit yhteistyössä Maa- ja kotitalousnaisten Suvi Malinin kanssa. Ensimmäinen kurssi toteutettiin yhden päivän aikana kahdessa osassa: aamupäivä käytiin LUVYn kalastusasiantuntijan opastamana talviverkoilla Aurlahden selällä ja kuultiin talvikalastuksesta. Kurssilaiset pääsivät halutessaan nostamaan ja laskemaan verkkoja ja käsittelemään vastapyydettyä kalaa. Iltapäiväksi siirryttiin Lohjan keskustaan Anttilan koululle, jossa opetuskeittiössä valmistettiin joukko erilaisia kalaruokia verkoilla saadusta kalasta ja opittiin kalan käsittelyä, kuten perkaamista ja fileoimista. Toukokuun kurssi pidettiin Vihdissä Puumannin laavulla, jossa ulkona nuotiolla valmistettiin Hiidenveden kalastajalta saadusta tuoreesta kalasta kalaruokia ja opittiin kalastajan johdolla kalan käsittelyä, mm. ahvenen nylkemistä. Molemmissa tapahtumissa kalansaalis oli monipuolinen ja osallistajat oppivat hyödyntämään myös vähemmän arvostettuja kalalajeja kuten särkeä ja lahnaa.

Kuva 1. Osallistujia siirtymässä Liessaaren parkkipaikalta Aurlahdelle talvikalastuskohteelle.

Kuva 2. Anttilan koululla laitettiin ruokaa muun muassa särkikaloista, jotka massattiin ja laitettiin herkullisiksi pihveiksi. Lopuksi osallistujat söivät yhdessä ja pääsivät maistamaan kaikkia eri ruokia. Tapahtumassa oli hyvä meininki.

Porlassa Aurlahden rannalla Lohjanjärvellä pidettiin kaksi laajempaa yleisötapahtumaa, joissa paikallinen kalastaja Pekka Ilmarinen laittoi herkullisia kalaruokia ja niitä tarjottiin osallistujille. Tapahtumat pidettiin loka-marras-kuussa vuosina 2018 (uutinen LUVYn sivuilla liitteessä 1) ja 2019. Jälkimmäisessä tapahtumassa oli lisäksi inspiroivia puheenvuoroja mm. paikallisilta ruokakauppailta ja Lohjan kaupungin elinkeino-osastolta (ohjelma liitteessä 2 ja osallistujapalaute, joka julkaistiin Länsi-Uusimaa-lehdessä liitteessä 1). Tapahtuma oli kutsutapahtuma. Kaikki kalaruokatapahtumat ovat saaneet myönteistä palautetta osallistujiltaan. Tapahtumista julkaistiin myös LUVYn tiedote: liitteessä 1.

Tapahtumista viestittiin LUVYn verkkosivuilla uutisissa, tiedotteina tiedotteiden tilaajille ja paikallismedialle, sekä LUVYn ja Hiidenvesi-hankkeen Facebook-sivuilla.

Hanke osallistui järjestävänä tahona kahteen Hiidenvesi-iltaan vuosina 2018 ja 2019 (Tiedote liitteessä 1, juttu Länsi-Uusimaa-lehdessä liitteessä 1). Tapahtumien teemana oli näinä vuosina kalasto, ja niissä esiteltiin paitsi hankkeen toimenpiteitä, myös muita erityisesti Hiidenveden kalastoon liittyviä asioita.

Kuva 3. Lohjanjärven kalapäivään osallistui 2018 noin 70 osallistujaa ja vuonna 2019 noin 50 osallistujaa.

Kuva 4. Pekka Ilmarisen Lohjanjärven muikkuleipäset olivat todella kehuttuja.

Osallistava tiedonkeruu Hiidenveden kalakannoista

Hiidenvedelle on laadittu kunnostus- ja hoitosuunnitelma, jossa tuotiin esille Hiidenveden kalastustietojen puutteellisuus. Siitä mihin lajiin pyynti kohdistuu, minkälaisia ja minkä verran pyydyksiä on käytetty sekä saaliisten määristä on hyvin vähän tietoja. Kalastustiedustelulla on mahdollista saada tietoa sekä pyynnistä että saaliista, mutta lisäksi voidaan tiedustella myös mielipiteitä muun muassa kalastukseen vaikuttavien haittatekijöiden esiintymisestä tai kalastuksen sääntelystä. Kirjanpitokalastuksen avulla voidaan tarkemmin seurata erityisesti taloudellisesti merkittävien lajien (kuha, hauki, ahven, siika) kannanvaihtelua vuosittain yksikkösaaliin muodossa.

Hankkeessa kehitettiin sähköinen kirjanpito- ja kalastustiedustelusovellus tiedonkeruun ja käsittelyn helpottamiseksi. Raportti molempien sovellusten kehitystyöstä on liitteessä 3.

Hiidenvedellä toteutettiin koko järven kattava kalastustiedustelu ensimmäistä kertaa. Tiedustelu koski vuoden 2018 kalastusta ja siihen oli mahdollista vastata postitse kalastustiedustelumakkeella tai sähköisesti uuden kalastustiedustelusovelluksen kautta. Raportti itse tiedustelun tuloksista on liitteessä 4. Yhteensä tiedusteluja lähetettiin 267 kpl. Vastauksia saatiin 95, joista 71 paperisena ja 24 sähköisenä. Myös paperisena tulleet vastaukset vietiin sähköiseen järjestelmään.

Kalastustiedustelusovellus kehitettiin Savo-Karjalan vesiensuojeluyhdistyksen, lähes valmiin sovelluksen pohjalta, vanhaa sovellusta parantelemalla ja sen työkaluja kehittämällä. Työhön osallistui läheisesti useita kalastustiedusteluja ennenkin tehneitä asiantuntijoita, ja työkalusta saatiin tarpeeseen hyvin vastaava. Sekä Savo-Karjalan vesiensuojeluyhdistyksessä, että LUVYssa sovellus otetaan yleiseen käyttöön vuonna 2020.

Kalastustiedustelu on monissa tapauksissa lähetetty kohdejärven osakaskunnilta kalastusluvan lunastaneille henkilöille. Uuden GDPR tietosuojauudistuksen myötä osoitetietoja ei saatu, joten kalastustiedustelu jouduttiin toteuttamaan pääasiassa sattumanvaraisesti rantakiinteistöille kyselyitä lähettämällä, ja vastausprosentti jäi alhaiseksi: on todennäköistä, että aktiivisimpia kalastajia ei tavoitettu ja toisaalta moni ranta-asukas ei välttämättä lainkaan kalasta. Kalastustiedustelu Hiidenvedellä toimi tässä asiassa eräänlaisena pilottina yleisemminkin, sillä sama haaste on tullut jo vastaan suunniteltaessa vuoden 2020 kalastustiedusteluja muilla järvillä.

Oletuksena oli, että sähköinen sovellus olisi helppoutensa vuoksi suositumpi kuin tiedustelun päättyessä osoittautui. Suurin osa vastaajista pitäytyi perinteisessä paperisessa lomakkeessa, mikä tarkoitti, että prosessissa ei säästynyt juurikaan aikaa verrattuna pelkkään paperiseen kyselyyn: pääosa vastauksista oli nytkin syötettävä paperilta käsin sähköiseen järjestelmään jälkikäteen. Syynä sähköisen lomakkeen pieneen käyttöön lienee vastaajien ikäjakauma, sillä kalastajissa on edelleen vain pieni joukko nuorempia ns. diginatiiveja. On oletettavaa, että sovelluksen suosio vähitellen kasvaa. Sovelluksen raportointiosuuden automatisointi kuitenkin nopeuttaa ja helpottaa jo nyt tulostenkäsittelyä.

Lisäksi pilotoitiin sähköistä kirjanpitokalastusta. Pitkällä tähtäimellä sovelluksen tavoitteena on kannustaa Hiidenveden aktiivikalastajia kirjanpitokalastajiksi, joiden pyyntikertakohtaisten saalis- ja pyydystietojen avulla Hiidenveden kalakannan muutoksia voidaan seurata. Hankkeessa kehitettiin sähköinen kirjanpitosovellus. Alkuvuodesta 2019 jaettiin kiinnostuneille 9 kirjanpitokalastajalle Hiidenvedellä paperiset kirjanpitovihkot ja opastettiin niiden käyttöön. Kesäkuun alussa valmistui sähköinen kirjanpitosovellus ja sen käyttöönotto aloitettiin kirjanpitokalastajien keskuudessa. Kaikki eivät sähköistä lomaketta halunneet ottaa käyttöön. Vesijärvellä sähköinen kirjanpitosovellus otettiin myös käyttöön kesäkuussa. Kirjanpitokalastuksen tietojen analyysiraportti ei ole vielä valmistunut, sillä kalastajilta ei ole vielä saatu paperisena täytettyjä tietoja takaisin. Alustavasti voi sanoa, että sähköinen sovellus ei ole vielä ollut hittituote. Toisaalta myöskään paperisena tehty kirjanpito ei ole houkuttellut kovinkaan paljon kalastajia, vaan se koetaan työlääksi. Kirjanpitokalastussovelluksen jatkomahdollisuudet ovat kuitenkin mielenkiintoiset: sovellukseen on hyvin yksinkertaista luoda yksittäinen käyttäjä tai uusia vesialueita, eikä ylläpito ole työlästä. Datankeruu vaihe voi kestää useamman vuoden ennen kuin tietoja analysoidaan sitten kun siihen on resursseja ja dataa on kertynyt niin paljon, että johtopäätösten tekeminen sen perusteella on mahdollista. Kirjanpitokalastuksen arvo nousee ajan kuluessa, kun tiedon kertyessä pidemmän aikajakson vertailu on mahdollista. Ajan kuluessa myös tieto sovelluksesta leviää ja yhä useampi kalastaja voi ottaa sen käyttöönsä. Kalastajan kannalta mielenkiintoiseksi sen tekee se, että sovelluksen kautta hän voi myös tarkastella vuosien saatossa omia tietojaan ja lajitella niitä esim. ajan ja kalalajin mukaan. Tämä voisi innostaa

käyttöönottoon monia etenkin nuorempia kalastajia. Jatkosuunnitelma on, että Hiidenveden kunnostushanke jatkaa sovelluksen markkinoimista ja käyttöönoton levittämistä. Myös siellä, missä on perinteisesti tehty kirjanpitolakalastusta paperivihkoon, voidaan tarjota mahdollisuutta myös sähköiseen kirjanpitoon ilman suurta lisävaivaa.

Sovellusten kehittämisessä tehtiin yhteistyötä erityisesti Savo-Karjalan vesiensuojeluyhdistyksen ja Päijät-Hämeen Vesijärvisäätiön kanssa. Lisäksi samaa sähköistä kirjanpityökalua pilotoitiin Vesijärvellä Hola Lake -hankkeen partnerin, Päijät-Hämeen Vesijärvisäätiön kautta. Heidän tuloksiaan emme ole tähän raporttiin saaneet. Vesijärveläiset ovat olleet kiinnostuneita jatkamaan sovelluksen käyttöä edelleen. Samoin he ovat olleet kiinnostuneita tietämään kalastustiedustelusovelluksesta ja testaamaan sitäkin.

Jatkotoimet

Lähikalaruokakurssit olivat suosittuja. Ilmoittautumisia tuli enemmän kuin oli mahdollisuus ottaa osallistujia. Kurssien järjestämistä on pyritty markkinoimaan Hiidenveden kunnostushankkeelle, sillä ne pitäisivät mukavasti yllä ja parantaisivat lähikalan mainetta ja paikallisten kalan käsittelyosaamista. Kalan käsittely koetaan usein vaikeaksi ja erityisesti se kiinnosti monia.

Sähköisten sovellusten käyttöönottoa edistetään LUVYn ja Hiidenveden kunnostushankkeen voimin. Kalastustiedustelusovellus otetaan käyttöön keväällä 2020 uusilla järvi-/merialueilla. Kirjanpitosovellusta markkinoidaan pikkuhiljaa ja sen käyttäjämääriä pyritään lisäämään.

Katiskakoekalastuksen mahdollisuuksia selvitetään. Kunnollinen käyttöönotto kuitenkin vaatisi lisätutkimusta, jotta menetelmä voidaan standardisoida. Joidenkin asiantuntijoiden mukaan katiska soveltuisi verkkoja paremmin mataliin vesiin koekalastukseen.

Pyydystalkoisiin oli kiinnostusta ja niitä pyritään jatkamaan sekä Hiidenveden kunnostushankkeessa että Siuntionjoki 2030 -hankkeessa. Vapaa-ajan kalastusta edistävät käytännön tutustumispäivät voisivat ylipäättään olla hyödyllisiä ja lisätä paikallisten lähikalan tuntemusta ja arvostusta.

3.1.2 Alasvaelluksen turvaaminen

Ankerias on arvokkaimpia kalojamme, jos arvo määritellään kilohinnan mukaan. Suomen lajien uhanalaisuus 2019 -mietinnössä se on luokiteltu äärimmäisen uhanalaiseksi. Ankerias on ollut aina melko vähälukuinen, siksi sen istutukset Suomen vesistöihin on aloitettu yli sata vuotta sitten. Hiidenveden ja Lohjanjärven kalastusalueille on istutettu 54 110 ankeriasta vuosien 1990–2013 aikana (ELY-keskus: istutusrekisteri Karjaanjoki 1990–2014). Ankeriaan elämä alkaa Atlantin Sargassomeressä, josta ne merivirtojen mukana ajautuvat useamman vuoden Atlantilla ja kulkeutuvat Euroopan rannikolle, missä ne pyrkivät ylös jokiin. Monissa joissa kuten Lohjanjärveen johtavassa Mustionjoessa joki on padottu vesivoiman tuottamiseksi. Sen vuoksi ankeriaita istutetaan suoraan sisävesistöihin. Ongelmana on, että ne joutuvat voimalaitosten turbiineihin pyrkiessään takaisin Sargassomerelle lisääntymään, koiraat n. 8 vuotiaina ja naaraat n. 10 vuotiaina. Hiidenvedellä pyydettiin 1990-luvulla ankeriaita ja niitä siirrettiin Mustionjoen voimalaitosten ohi merelle. Voimalaitosten imuputkien suulle myös asennettiin tiheämmät läpät, jotta ankeriaat eivät menisi turbiineihin. Niistä luovuttiin 2000-luvun puolivälissä.

Hankkeessa selvitettiin ankeriaskannan nykytilaa Hiidenveden ja Lohjanjärven alueella kalastuksen keväällä 2018 ja tarkastelemalla istutustietoja.

Pyyntiä ja siirtoja valmisteltiin tutustumalla LUKEn ankeriaan siirtotyöhön Vääksyssä 16.11.2017.

Ankerioiden pyynti toteutettiin niiden pariviikkoisen vaelluksen aikana touko-kesäkuussa 2018. Viisi rysäpyydystä sijoitettiin Porlan eteen Lohjanjärvelle, Väänteenjoelle ja Hiidensalmeen. Pyydyksillä saatiin reilu 10 ankeriasta. Ne merkittiin asiantuntija Jouni Tulosen johdolla. Yleisölle avoin merkitsemistapahtuma sai mukavasti näkyvyyttä paikallismediassa (Länsi-Uusimaa).

Merkityt ankeriaat vapautettiin Mustionjoen viimeisen padon alapuolella, josta niiden oletetaan jatkaneen kohti Sargassomerta kutemaan.

Työpaketin tulokset koottiin lopuksi raporttiin: ”Ankerias Karjaanjoen vesistöissä,” (Liite 5). Tuloksista laadittiin myös posterit, jota hyödynnettiin tapahtumissa, ja aiheesta laadittiin myös ns. tutkimustarina, joka tullaan viemään LUVYn uusille Vesientila-sivuille. Tiedote ankeriastutkimuksesta julkaistiin 20.6.2018 (liite 1).

Jatkotoimet

Ankerioiden alasvaellusta parantavia hankeideoita viedään eteenpäin ja sopivaa rahoitusta etsitään. Alasvaelluksessa on selkeitä puutteita, jotka tekevät myös istutuksista turhia tällä hetkellä ja ratkaisuja kaivataan. Uudet kalatiet Mustionjoessa saattavat auttaa ankerioiden nousemaan Karjaanjoesta ylös Lohjanjärveen, mutta tämä aika lienee parhaimmillaankin kaukana tulevaisuudessa.

Hankkeissa merkittyjen ankerioiden kuulumisia seurataan mielenkiinnolla: merkki voi ilmestyä vuosia myöhemmin jostain esille.

3.1.3 Petokalojen kannan parantaminen Vihdin Enäjärven

Tausta

Enäjärven hoitokalastuksella on vuosien saatossa saatu positiivisia tuloksia ja kalastoa tervehtymään, mutta järven ekologinen tila on edelleen vain välttävä. Järven keskisyvyys on 3,4 m ja järvi on matala lukuun ottamatta järven lounaisosassa sijaitsevaa syvännettä. Järven tilan edelleen parantamiseksi ja virkistysarvon lisäämiseksi Enäjärven on tärkeää jatkaa hoitokalastusta ja vahvistaa petokalakantaa. Petokalakantaa vahvistamalla on mahdollista tehostaa särkikalakannan säätelyä.

Toimenpiteet

Enäjärven on havaittu erityisesti hauen kuturantojen jäävän kuiville. Jäät painavat rantapenkat korkeiksi valleiksi, jotka eristävät kutualueet järvestä. Tällöin mädistä kuoriutuvat poikaset jäävät kuiville. Hauen kutualueita voidaan parantaa kaivamalla käytäviä rantapenkoihin, jolloin hauenpoikaset pääsevät uimaan rantaveteen.

Enäjärven suunniteltiin pienimuotoisia kutualueiden kunnostuksia tunnetuilla hauen kutualueilla kuten Ojakkalan päässä, ja Reuhoonlahdessa. Myös Ajoksenlahdelle oli suunniteltu kunnostuksia, mutta ne eivät toteutuneet. Ennen kaivuuta rantapusikkaa täytyi raivata ja luoda ajourat rantaan. Ennen töiden aloittamista vesi- ja maa-alueiden omistajilta pyydettiin luvat töiden toteutukseen. Kunnostukset toteutettiin kesällä 2018 matalan veden aikaan kaivamalla ns. petokalakäytäviä, jolloin hauenpoikaset pääsevät liikkumaan pois kutualueilta, joista muuten veden laskettua ei olisi kulkua takaisin järveen (kuva 1). Petokalakäytävän kaivaminen onnistui suunnitellusti Ojakkalassa, ja petokalakäytävä erottui selkeästi maastossa. Reuhoonlahdessa pehmeä ja upottava ranta vaikeutti kaivuutöitä eikä se ollut onnistunut täysin suunnitellusti. Veneestä/vesiltä ei pystynyt havaita petokalakäytävän tarkkaa sijaintia. VESY ry huolehti kaivuutöistä ja LUVY toteutti poikastutkimukset yhteistyössä VESY ry:n kanssa.

Hauenpoikasia kartoitettiin ensimmäisen kerran ennen kutualuekunnostuksia toukokuussa 2018. Kesällä 2018 tehtävien kutualueiden kunnostusten vaikutusta seurattiin toukokuussa 2019 toistamalla hauen poikastuotantotutkimus samalla alueella kuin vuonna 2018 eli kunnostettujen alueiden läheisyydessä. Kartoituksen tekivät vesistöasiantuntijat Tiina Asp (Iktyonomi/FM) ja Jorma Valjus (Iktyonomi). Tulokset koottiin raporttiin: ”Kutualueiden kunnostusten vaikutukset petokalakantaan – Hauen poikasselvitys Vihdin Enäjärven 2018-2019” (Liite 6).

Kesällä 2018 Enäjärven oli kuitenkin merkittäviä simpukka- ja kalakuolemia, jotka mm. vaikeuttivat arvion tekemistä kunnostusten vaikutuksista. 20.9.2018 kokoonnuttin LUVYn, Vihdin kunnan ja Enäjärven ranta-asukkaiden ja VESYn kanssa yhteiseen palaveriin keskustelemaan tapahtumiin liittyvistä huolista ja suunnittelemaan tulevaa. 10.11.2018 Vihdin vesistöpäivässä aihe puhutti edelleen paljon.

Petokalakantojen laajemman tilan selvittämiseksi ja seuraamiseksi Enäjärven toteutettiin koeverkkokalastus kesällä 2019 (raportti liitteessä 7). Koekalastuksia säännöllisesti toistamalla saadaan arvokasta tietoa kalaston tilan kehittymisestä ja siitä, miten se esimerkiksi reagoi toteutettuihin kunnostuksiin ja hoitokalastukseen. Seurannan

mahdollistamista varten Enäjärven hoitokalastustulokset koottiin yhteen, ja vietiin myös synteisiraporttiin.

Lisäksi näihin tutkimuksiin ja tietoihin perustuen laadittiin ravintoverkoista erilaisia analyyssejä. Tuloksista mm. selviää, että Enäjärven kokonaisfosforipitoisuus on erittäin suuri. Kalojen yksikkösaalis ja särkikalojen osuus kaikista kaloista ovat matalammalla tasolla kuin yleensä näin huippurehevissä järvissä. Tämä on vuosittain jatkuvan hoitokalastuksen ansiota. Kalastossa on myös paljon pieniä ahvenia ja kuhia, joten petokalakanta on elinvoimainen. Järven tilan parantamiseksi ja särkikalojen osuuden vähentämiseksi hoitokalastusta tulee jatkaa tehostetusti tulevina vuosina (kuvaajat liitteessä 8 ja 9).

Enäjärven petokalakunnostuksilla saatiin luotua vuosiksi pohja hauenpoikasten paremmalle menestymiselle Enäjärvessä ja siten vaikutukset järven kalakantaan tulevat olemaan pitkäaikaiset. Odotettavissa on särkivaltaisuuden väheneminen. Menetelmä on melko uusi ja siten sen pilotoiminen tässä hankkeessa toi myös know-howta sen toteuttamisesta alueelle.

Kokoamalla yhteen Enäjärven kaikkien vuosien hoitokalastusaineisto saatiin arvokas tietopaketti, jota voidaan vuosiksi eteenpäin helposti hyödyntää järven tilan kehittymisen seurannassa. Kunnostussuunnitelman laatiminen ei ollut tämän hankkeen piirissä, mutta hankkeen tulokset hyödyntävät merkittävästi kunnostussuunnitelman laatimista ja yhdistettynä muissa hankkeissa ja yhteistarkkailussa kerättyyn tutkimustietoon voidaan tehdä faktoihin perustuvia johtopäätöksiä parhaista kunnostusmenetelmistä.

Kokoamalla yhteen tiedot siitä, missä koko Länsi-Uudellamaalla on koskaan tehty hoitokalastusta, saatiin arvokas ensikatsaus siihen, miten yleistä hoitokalastus on ollut. Julkaisemalla tiedot tarinakartassa koko yleisölle voidaan vaikuttaa hoitokalastuksen tunnettuuteen menetelmänä, herättää kiinnostusta järvien kunnostamiseen sen avulla ja tuoda huomiota sen vaatimaan resurssitarpeeseen. Tarinakartan perustietokatsauksella kuka tahansa saa yleiskuvan siitä, miten hoitokalastuksen voi omalla järvellä käynnistää.

Tässä hankkeessa saatuja tuloksia mm. esiteltiin SYKEN asiantuntijoille ja Wageningenin yliopistolle (Hollanti) osana laajempaa Enäjärven kuormituksen tutkimushankevalmistelua (esitys liitteessä 9). Enäjärvellä laaditaan 2019 käynnistyneessä Siuntionjoki 2030 -hankkeessa kunnostussuunnitelma, ja näistä tutkimuksista saadaan myös siihen arvokasta taustatietoa. Siten hankkeen vaikutukset ovat parhaimmillaan todella pitkäikäiset: käynnissä olevat ja tulevat hankkeet voivat hyödyntää tuloksia ja tehdä siten parempia, tehokkaampia kunnostuksia.

Jatkotoimet

Hauenpoikasten seuranta kunnostusalueilla Vihdin Enäjärvellä tulisi jatkaa vuosittain. Tutkimuksiin tulisi lisätä vertailualueita siellä missä kunnostuksia ei ole tehty. Näin nähtäisiin todella, miten kunnostukset toimivat.

Varovasti suositamme, että vastaava kunnostusmenetelmä otetaan käyttöön myös muilla ranta-alueilla, missä vastaavaa poikasten kuiville jäämistä esiintyy. Menetelmä on helppo toteuttaa sopivissa kohteissa ja hyödyt ovat pitkäaikaiset. Hauenpoikasten kasvumahdollisuuksien lisääminen lisää koko järven petokalakantaa ja muokkaa siten sen rakennetta vähemmän särkikalavaltaiseksi. VESY eli nykyinen LASY voisi esitellä tarkemmin omia käytännön oppejaan menetelmästä.

Siuntionjoki 2030 -hankkeessa valmistuu vuonna 2020 Enäjärven kunnostussuunnitelma. Alustavien tietojen mukaan siinä suositetaan, että hoitokalastuksia jatkettaisiin järvellä tehostetusti. Tähän olisi hyvä suunnata voimakkaasti hankerahoitusta, sillä kunnollisia tuloksia saadaan vain tarpeeksi voimakkaalla kalastuksella.

Hankkeessa saatuja tuloksia tulee harkita hyödynnettävän soveltuviissa muissa kohteissa, erityisesti tarkastelemaan tuloksia Enäjärven valuma-alueella olevat muut järvet, kuten Poikkipuoliainen, Tervalampi ja Huhmarjärvi sekä Karhujärvi. Näiden järvien osalta kunnostussuunnitelmat valmistuvat vuosien 2020–2021 aikana, ja niiden perusteella on suoraviivaista lähteä toteuttamaan resurssitehokkaimpia kunnostuksia. Paikalliset järviyhdistykset eivät kuitenkaan pysty yksin ja resurssien puuttuessa tekemään tarpeeksi.

3.1.4 Kansainvälisen verkoston kehittäminen ja synteesiraportit

Tausta

Hankkeessa rakennettiin verkostoa Ruotsissa toimivien vesistökuunnostajien kanssa, joista ensisijaisina kohteina ovat omaa Hola Lake -hanketta vetävä Osbyn kunta ja Regito AB. Verkosto rakentui Hola Lake -hankeyhteistyössä, jonka keskeiset toiminnot olivat hankkeiden väliset työpajat ja teemoittaiset seminaarit sekä synteesiraporttien tuottaminen.

Yhteistyön laajentamista Viroon selvitettiin virolaisen Peipsin kalaryhmän kanssa. Toteutettiin elokuussa 3-päiväinen tiedonkeruu- ja verkostoitumismatka Viroon. Mukaan kutsuttiin kaikki partnerit ja matkalle osallistui LUVYsta 3 edustajaa ja Vesijärvisäätiön yksi edustaja.

Yhteistyökumppanit osallistuivat hankkeen ja kunnostuksen aikana syntyneen tiedon keräämiseen mm. valuma-alueen kunnostusmenetelmien toimivuudesta, kalakantojen hoitoon liittyvistä toimenpiteistä, leväkukintojen syntyyn liittyvistä tekijöistä sekä ruo'on hyötykäytöstä. Näin saatiin synnytettyä hankkeessa haettu kokonaisvaltainen käsitys järvikunnostuksesta. Kansainvälisen yhteistyön tuloksena syntyi useampia synteesiraportteja hyvistä käytännöistä järvikunnostuksessa valuma-alueella ja järvessä tehtävistä toimenpiteistä. Muiden toimijoiden tekemistä toimenpiteistä ja raporteista on raportoitu erikseen.

Yhteiset seminaarit/työpajat olivat:

- Ulkoisen kuormituksen ajankohtaisseminaari ja työpaja Lahdessa 14.–16.11.2017. Järjestäjänä Lahden Vesijärvisäätiö.
- Kalakantojen hoito -ajankohtaisseminaari ja työpaja Lohjalla 10.–12.4.2018. Järjestäjänä LUVY.
- Osallistuttiin leväteemaiseen ajankohtaisseminaariin ja työpajaan Ruotsissa syyskuussa 2018.
- Osallistuttiin ruokoteemaiseen ajankohtaisseminaariin ja työpajaan Lahdessa maaliskuussa 2019.
- Loppuseminaari Eurassa 8.–10.10. Vetovastuussa LUVY ja järjestämässä myös Pyhäjärvi-instituutti. Tiedote liitteessä 1.

Kuva 5. Loppuseminaarissa oli myös avoin yleisöosuus, jossa tutustuttiin Pyhäjärvi-instituutin johdolla alueella tehtyihin hankkeen teemoihin liittyviin kunnostuskohteisiin Eurassa, Pyhäjärvellä ja lähialueilla.

Hola Lake Länsi-Uusimaa -hankkeessa synteesiraportin vetovastuu koski kalaston hoitoa järven kunnostuksessa. Tarkennettuna teemaksi valikoitui hoitokalastus järven kunnostuksessa. Hanke toteutti innovatiivisen virtuaalimaailman, ns. tarinakartan, jossa esitellään hoitokalastusteemaa hausalla selainpohjaisella kuvilla, videoilla, linkkejä ja karttoja sekä tekstejä yhdistävällä alustalla. Tarinakartta on saanut positiivista palautetta. Tarinakartta julkaistiin suomeksi ja englanniksi.

Tarinakartta on katseltavissa suomeksi osoitteessa: <https://storymaps.arcgis.com/stories/67f770ca87a64be79f757be311b42a44> ja englanniksi osoitteessa <https://storymaps.arcgis.com/stories/fe9a29147e174380bb6f82462e10a069>. Siitä myös tehtiin laajasti tiedottamista, mm. LUVYn tiedotteessa <https://www.luvy.fi/tervetuloa-virtuaalimatkalke-oppimaan-hoitokalastuksesta/> ja uutiskirjeessä, sekä LUVYn Facebook-sivuilla.

Tarinakarttaa varten koottiin koko Länsi-Uudenmaan hoitokalastustiedot. Osasta järviä haettiin vain tieto, onko siellä koskaan tehty hoitokalastusta, mutta useista järvistä kerättiin tarkennetut tiedot kymmenienkin vuosien ajalta. Näitä tietoja voidaan jatkossa käyttää monissa eri selvityksissä ja kunnostussuunnittelussa. Tarinakartta on uudenlainen tapa esittää tutkimustietoa ja hyvä laadukas opetusmateriaali esimerkiksi paikallisille järviyhdistyksille, joille hoitokalastus saattaisi olla ajankohtainen. Sieltä voi myös helposti kartalla tarkastella kenen tahansa lähijärven hoitokalastusstatusta ja rohkaistua vaikkapa menemään kunnostuksiin mukaan tai käynnistämään ne.

Kuva 6. Tarinakartta on visuaalinen ja interaktiivinen moderni tapa esittää tietoa. Uudesta tarinakartasta on saatu positiivista palautetta.

Jatkotoimet

Sekä virolaisten että nykyisten hankepartnerien kanssa käytiin monipuolisesti keskusteluja mahdollisesta jatkohankkeesta. Tarkemmat suunnitelmat muotoutuvat kuitenkin vasta myöhemmin. Yhteisiä intressejä, osaamista ja tavoitteita löytyi runsaasti. Verkostotyötä jatketaan muissa hankkeissa, henkilökohtaiset kontaktit on luotu ja erilaiset vesistö-kunnostusseminaarit tuovat edelleen ihmisiä yhteen.

Tarinakartan markkinointi aiotaan jatkaa Hiidenveden kunnostushankkeen voimin vuoden 2020 aikana erityisesti Facebookissa. Sitä myös aiotaan esitellä erilaisissa yleisötapauksissa. Tarkoituksena on saada tietoa siitä leviämään mahdollisimman laajalle. Hoitokalastusaineisto on arvokas ja sen ylläpitoa aiotaan myös jatkaa ainakin niillä järvillä, missä LUVYlla on jokin sopiva kunnostushanke käynnissä. Uusissa hankkeissa ajantasaisen tiedon ylläpito pyritään myös huomioimaan.

3.2 Aikataulu

Hankkeen toteutusaika oli 1.10.2017–31.12.2019.

3.3 Resurssit

Hankkeen projektipäällikkönä toimi 1.9. alkaen Sini Pöytäniemi. Tätä ennen projektipäällikkönä toimi 31.8.2018 asti Minttu Peuraniemi.

Hankkeen käytössä on ollut lisäksi useita LUVYn vesistö-, kalasto- ja viestintäasiantuntijoita (Maija Venäläinen, Juha-Pekka Vähä, Tiina Asp, Jorma Valjus, Anne Liljendahl, Erkkä Laitinen, Hanna Keinänen, Jaana Pönni, Katja Pellikka, Ilkka Sammalkorpi, Anu Suonpää).

Hankkeen talousluvut on raportoitu erikseen.

3.4 Toteutuksen organisaatio

Hola Lake -yhteistyöhankkeella on kansainvälinen ohjausryhmä, joka kokoontui viimeisen kerran lokakuussa 2019. Ohjausryhmään kuuluvat:

- Jukka-Pekka Jauhiainen, LAG Etpähä ry (jäsen)
- Heikki Mäkinen, Vesijärvisäätiö (jäsen)
- Maarit Teuri, LAG Ykkösakseli ry (jäsen)
- Jaana Pönni, LUVY (jäsen)
- Sini Pöytäniemi, LUVY (varajäsen)
- Jussi Aaltonen, LAG Leader Pyhäjärvisseutu ry (varajäsen)
- Teija Kirkkala, Pyhäjärvi-instituutti (jäsen)
- Kerstin Hallenborg, LAG Skånes ESS (jäsen)
- Agne Andersson, Osby municipality (jäsen)
- Mirva Ketola, Vesijärvisäätiö (hankekoordinaattori)

Hola Lake Länsi-Uusimaa -hanketta koordinoiva Länsi-Uudenmaan vesi ja ympäristö ry, toimii vahvassa yhteistyössä Hiidenveden kunnostushankkeen 2016–2022 kanssa. Hankkeelle on perustettu paikallinen työryhmä, jonka tarkoituksena on sitouttaa alueen keskeiset toimijat hankkeeseen mukaan sekä saada ajankohtaista ja asiantuntevaa tietoa ja palautetta kohdejärvistä. Työryhmän jäsenet hankkeen päättyessä ovat:

- Puheenjohtaja Hannu Rahikainen, Siuntionjoen kalastusalue ja VESY ry / LASY ry
- Puheenjohtaja Ilkka Kalatie, Hiidenveden kalastusalue (lopetti 31.12.2018)
- Pekka Ilmarinen, Lohjanjärven kalastusalue (lakkautettiin uuden Karjaanjoen kalatalousalueen perustamisen jälkeen) / Lohjanjärven kalastusseura
- Toiminnanjohtaja Jaana Pönni, Länsi-Uudenmaan vesi ja ympäristö ry
- Projektipäällikkö, Sini Pöytäniemi, Länsi-Uudenmaan vesi ja ympäristö ry
- Lohjan/Vihdin ympäristönsuojelun ja -valvonnan edustajat
- Hankkeen työntekijät LUVY ry

4 Esitykset jatkotoimenpiteiksi

Hankkeessa toteutetun Kalastustiedustelun vastausprosentti jäi vaatimattomaksi, mikä yhdessä puutteellisten vastausten kanssa heikentää tulosten luotettavuutta merkittävästi. Jatkossa onkin syytä kiinnittää huomiota laajemman, erityisesti kalastusta aktiivisesti harrastavan, vastaajajoukon tavoittamiseen. Tällaisia voisivat olla mm. kalastusseurat, kalastusosakaskuntien jäsenet tai niiltä kalastusluvan lunastaneet henkilöt.

Katiskakalastuksella voisi kerätä laadullista lisätietoa Hiidenveden kalastosta. Katiskojen sijoittelu matalaan rantaveteen huolella valittuihin paikkoihin tuottaisi eniten lisätietoa kalaston rakenteesta. Katiskoilla voidaan saada tietoa yleensä rantavyöhykkeessä elävistä kalalajeista kuten suutari.

Ankeriaalle soveltuvia ohjainratkaisuja tulisi Karjaanjoen vesistöissä kehittää, jolloin kalat pääsisivät liikkumaan vapaasti kutuvaellukselle. Nykyään kutuvaelluskuolleisuus lienee lähellä 100 prosenttia.

5 Allekirjoittajat ja päiväys

Lohjalla 31.1.2020

Maija Venäläinen, hankepäällikkö

Jaana Pönni, toiminnanjohtaja.

Liiteluettelo

- Liite 1. Hola Lake Länsi-Uusimaa hankkeen viestintämateriaali ja paikallismedia koottuna.
- Liite 2. Koekatiskakalastuksen toimivuus Hiidenveden Mustionselällä. Anu Suonpää-Espinola.
(Verkkajulkaisu: www.luvy.fi/julkaisut/julkaisu-6-2020/)
- Liite 3. Sähköisten kalastustiedustelu- ja kirjanpitokalastussovellusten kehittäminen. Jorma Valjus.
(Verkkajulkaisu: www.luvy.fi/julkaisut/julkaisu-7-2020/)
- Liite 4. Hiidenveden kalastustiedustelu 2018. Jorma Valjus.
(Verkkajulkaisu: www.luvy.fi/julkaisut/julkaisu-5-2020/)
- Liite 5. Ankerias Karjaanjoen vesistöissä. Erkkä Laitinen, Jorma Valjus, Jouni Tulonen, Juha-Pekka Vähä.
(Verkkajulkaisu: www.luvy.fi/julkaisut/julkaisu-4-2020/)
- Liite 6. Kutualueiden kunnostusten vaikutukset petokalakantaan Vihdin Enäjärvellä. Tiina Asp.
(Verkkajulkaisu: www.luvy.fi/julkaisut/raportti-824-2020/)
- Liite 7. Enäjärven verkkokoekalastus. Jorma Valjus.
(Verkkajulkaisu: www.luvy.fi/julkaisut/raportti-816-2019/)
- Liite 8. Enäjärven koekalastustulosten analyysi. Ilkka Sammalkorpi ja Katja Pellikka.
- Liite 9. Enäjärven tilan esittely-kalvot englanniksi. Katja Pellikka.

Liite 1. Hola Lake Länsi-Uusimaa hankkeen viestintämateriaali ja paikallismedia koottuna. (1/27)

LIITE 1. Hankkeen tuottamat omat tai paikallismedian tekemät julkaisut.

Hola Lake -hankkeen viimeinen työpaja pidettiin Pyhäjärvi-instituutissa Eurassa

loka 14, 2019 | Hola Lake Länsi-Uusimaa, Kalastotutkimukset, Vesistöjen hoito ja kunnostus

Hola Lake Länsi-Uusimaa -hanke päättyy vuoden lopussa. Työpaja pidettiin Pyhäjärvi-instituutissa Eurassa 8.-10.10.2019.

Hola Lake Länsi-Uusimaa -hanke kuuluu kansainväliseen Hola Lake -yhteistyöhankkeeseen. Siihen kuuluu neljä alueellista toimijaa: Suomesta mukana ovat Pyhäjärvi-instituutti, Päijät-Hämeen Vesijärvisäätiö ja Länsi-Uudenmaan vesi ja ympäristö ry sekä Ruotsista Osbyn kunta. Alueelliset toimijat tekevät hankkeen puitteissa omia erillisiä toimenpiteitä, ja jokaisen alueellisen hankkeen panos yhdistetään lopuksi koko hankkeen synteesiraportteiksi eri teemoista. Synteesiraportteihin kootaan tietoa parhaista käytännöistä järvien kunnostustyössä, aiheina mm. hoitokalastus, ruo'on niitto ja käyttö, planktonyhteisöiden merkitykseen veden laadulle, sekä ulkoinen kuormitus. Näitä samoja aiheita on käsitelty myös viidessä yhteisessä teematyöpajassa. Viimeisessä työpajassa Eurassa käsiteltiin

Liite 1. Hola Lake Länsi-Uusimaa hankkeen viestintämateriaali ja paikallismedia koottuna. (2/27)

LIITE 1. Hankkeen tuottamat omat tai paikallismedian tekemät julkaisut.

alueellisten hankkeiden työn tuloksia sekä toimia, joita loppuvuoden aikana on vielä suunnitelmissa tehdä.

Työpajan yhteydessä vierailtiin Pyhäjärvi-instituutin Teija Kirkkalan, Henna Ryömän sekä Lauri Anttilan johdolla lähialueen kunnostuskohteissa. Tutustumiskohteisiin kuuluivat Kauttuankoski ja siihen liittyvät kunnostussuunnitelmat, Säskylän kalasatama ja kalastus Pyhäjärvässä, Räpin koetilalle ravinnekuormituksen vähentämiseksi rakennettu kaksitasouoma, rakennekalkituspelto sekä kaksi vesistökuunnostushanketta Pyhäjoessa: Löytäneen kosteikko ja Korvenkylän alisen myllyn yhteyteen vuonna 2019 valmistunut kalatie. Ohjelmaan kuului myös vierailu lannoitevalmistaja Biolanin pääkonttorissa, jossa yrityksen edustaja Tuomas Pelto-Huikko esitteli yrityksen toimintaa, tuotteita ja haasteita.

Länsi-Uudenmaan vesi ja ympäristö ry vastaa Hola Lake Länsi-Uusimaa -hankkeesta, joka keskittyy järvienhoidon kalastolliseen näkökulmaan. Päämääränä on vahvistaa paikallisten toimijoiden osallistumista järvikunnostukseen, tukea kotimaisen kalan käyttöä ja kartuttaa tietoa kohdejärvien kalakantojen tilasta. Hola Lake Länsi-Uusimaa tarjoaa tietoa kalan pyyntivälineiden kuten katiskan valmistamisesta ja käytössä, kalan käsittelemisessä ja kalaruokien valmistuksessa. Lisäksi Hiidenvedellä ja Lohjanjärvellä selvitetään uhanalaisen ankeriaskannan tilaa ja Vihdin Enäjärvellä vahvistetaan petokalakantaa parantamalla hauen kutuolosuhteita. Hankkeen toteutus on alkanut vuonna 2017 ja Länsi-Uudenmaan alueella sen yhteistyökumppani on Vihdin Enäjärven suojeluyhdistys. Rahoittajina toimivat Leader-toimintaryhmä Ykkösakseli sekä Hiidenveden kunnostus -hanke.

Lisätietoja:

Sini Pöytäniemi

Projektipäällikkö ja paikkatietosuunnittelija

LUVY

sini.poytaniemi(at)luyv.fi

04577500106

Liite 1. Hola Lake Länsi-Uusimaa hankkeen viestintämateriaali ja paikallismedia koottuna. (3/27)

LIITE 1. Hankkeen tuottamat omat tai paikallismedian tekemät julkaisut.

Lohjanjärven kalapäivä

loka 24, 2019 | Hiidenveden kunnostus, Hola Lake Länsi-Uusimaa, Lohikalat Karjaanjokeen, Länsi-Uudenmaan vesistökuunnostusverkosto, Siuntionjoki 2030, Vesistöjen hoito ja kunnostus

Kuva: Lohjanjärven kalapäivässä pidettiin myös pienimuotoinen savustusnäytös.

Syksyinen lauantapäivä keräsi Lohjanjärven rantaan viime lauantaina noin 50 lähikalasta kiinnostunutta - aamupäivän lyhyestä kaatosateesta huolimatta. Lohjanjärven kalapäivän ohjelmassa oli tänä vuonna paitsi Pekka Ilmarisen erinomaisia lähikalaherkkuja, myös joukko mielenkiintoisia ja innostavia puheenvuoroja teeman ympäriltä.

Puheenvuoron pitivät muun muassa Karjaanjoen kalatalousalueen **Kari Kenttinen**, K-kauppa Lempolan **Timo Järvi**, Lohjan ruokapalveluiden **Jere Jantunen**, Maa- ja kotitalousnaisten **Suvi Malin**, Länsi-Uudenmaan vesi ja ympäristö ry:n **Sini Pöytäniemi**, sekä kalastaja **Pekka Ilmarinen**. Esille nostettiin muun muassa tarve uudelle paikalliselle yritystoiminnalle, ja erityisesti yrittäjien yhtelstoiminnalle, sekä lähikalan tuotteistaminen. Jere Jantunen ehdotti muun muassa brändättäväksi Lohjan Lahna -nimistä

Liite 1. Hola Lake Länsi-Uusimaa hankkeen viestintämateriaali ja paikallismedia koottuna. (4/27)

LIITE 1. Hankkeen tuottamat omat tai paikallismedian tekemät julkaisut.

tuotetta. Erityisesti suurkeittiön näkökulmasta tulisi tuotteiden myynnin edistämässä huomioida paitsi terveyslainsäädännön vaatimukset, myös tarpeeksi suuri saatavuus, joka voidaan taata yrittäjien tekemällä yhteistyöllä.

Suomalainen syö vuodessa kalaa vain murto-osan siitä, mitä lihaa. Syödystä kalasta suurin osa on tuontikalaa ja kotimaisestakin kalasta merkittävä osa kasvatettua. Kala on terveellistä ja ekologista ruokaa oikein laitettuna ja pyydettyä, sekä erinomainen lähiruokatuote. Kuten Suvi Malin sanoi, suomalainen on myös jo vieraantunut tuoreen kokonaisen kalan käsittelystä, ja siksikin lähikalan käyttöä edistäviä hankkeita tarvitaan jatkossakin.

Tapahtuman järjesti Hola Lake Länsi-Uusimaa -hanke ja Länsi-Uudenmaan vesi ja ympäristö ry. Hanketta rahoittaa Ykkösakseli ja hanke päättyy vuoden lopussa. Hankkeessa on edistetty lähikalan käyttöä muun muassa ruokakurssein ja -tapahtumin, katiskatalkoissa, sekä käynnistämällä osallistavia menetelmiä kalastotiedon keruuta varten erityisesti Hiidenvedellä. Lisäksi hankkeessa on edistetty petokalakantojen tilaa Vihdin Enäjärvellä ja tehty selvitys ankeriaista Lohjanjärvellä ja Hiidensalmessa. Tuloksista raportoidaan vuoden lopussa.

Lisätietoja:

Sini Pöytäniemi
Projektipäällikkö
LUVY
sini.poytaniemi(at)luv
y.fi
04577500106

Liite 1. Hola Lake Länsi-Uusimaa hankkeen viestintämateriaali ja paikallismedia koottuna.
(5/27)

LIITE 1. Hankkeen tuottamat omat tai paikallismedian tekemät julkaisut.

Sulkava-ceviche

Siika-tartar
ruisleivällä ja mädillä

Savustettu Lohjanjärven muikku
lämpimänä ja kylmänä

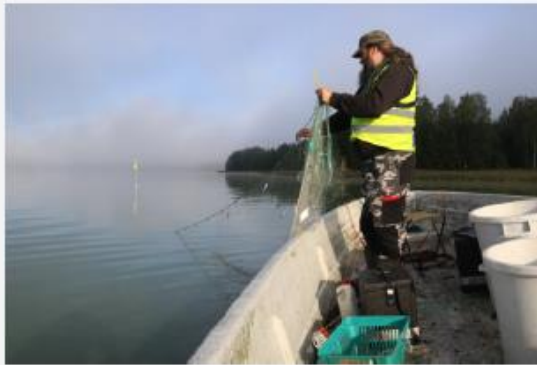
Muikku-anjovis
saaristolaisleivällä

Halstrattu muikku

Seljankakeitto

Liite 1. Hola Lake Länsi-Uusimaa hankkeen viestintämateriaali ja paikallismedia koottuna.
(6/27)

LIITE 1. Hankkeen tuottamat omat tai paikallismedian tekemät julkaisut.

KUTSU

Lohjanjärven kalapäivä

PORLA, LOHJA

LOKAKUU

19

Klo 11

Tule mukaan kuulemaan puheenvuoroja siitä, miten lähiruokaa, ja erityisesti lähikalaa saadaan Lohjalla paremmin kuluttajien lautaselle. Tarjolla myös ilmaisia kalaherkkuja.

Ilmoittautumiset ja lisätiedot: erkka.laitinen@luvy.fi
tai 0504762884

Liite 1. Hola Lake Länsi-Uusimaa hankkeen viestintämateriaali ja paikallismedia koottuna.
(7/27)

LIITE 1. Hankkeen tuottamat omat tai paikallismedian tekemät julkaisut.

17.11.2018 LOHJANJÄRVEN KALAPÄIVÄ

Lähikalat tutuksi

Lohjanjärven kalapäivässä tutustutaan todelliseen lähiruokaan: Lohjan suurimman jalokiven, Lohjanjärven, kaloihin ja niiden herkullisiin käyttömahdollisuuksiin. Tapahtumassa halstrataan ja lämminsavustetaan Lohjanjärvestä saatua kalasaalista, kuhaa ja muijkuja. Pääruokana vierailille tarjotaan herkullista seljankakeittoa! Tapahtumaan osallistuu myös Maa- ja kotitalousnaisten Ruokahukka ruotuun- hanke, joka paikan päällä kertoo toiminnastaan. Tapahtumassa on myös mahdollista esittää puheenvuoroja Lohjanjärven kala-asioihin liittyen. **100 nopeinta mahtuvat mukaan, ilmoittauduttehan mukaan mahdollisimman pian. Tervetuloa!**

Tapahtuman järjestää Hola Lake- hanke. [Hola Lake](#) on yleishyödyllinen vesienhoidon kehittämis- ja yhteistyöhanke, jota koordinoi [Länsi Uudenmaan Vesi ja ympäristö ry](#).

Tämä on kaikille kalasta kiinnostuneille tarkoitettu tapahtuma, johon voitte ilmoittaa mukaan perheenne ja ystävänne. Ilmoittautukaa mukaan [tästä](#).

**Opi miten kala
halstrataan ja
lämmin-
savustetaan**

**Keskustele
Lohjanjärven
kaloista**

**Maista herkullista
seljankakeittoa**

**Pukeudu sään
mukaisesti**

**Ilmoittaudu
viimeistään
pe 9.11.2018!**

LOHJAN PORLA
Ojamonkatu 32
08100 Lohja

Lisätietoja:
Henna Björkqvist
puh. 050 431 0984
henna.bjorkqvist@luvy.fi

**La 17.11.2018
klo 10–14**

Liite 1. Hola Lake Länsi-Uusimaa hankkeen viestintämateriaali ja paikallismedia koottuna. (8/27)

LIITE 1. Hankkeen tuottamat omat tai paikallismedian tekemät julkaisut.

LÄNSI-UUSIMAA | TIISTAINA 29. LOKAKUUTA 2019

Lyhyesti tekstarilla
Lähetä viesti kirjoittamalla:
Lu (väilyönti) LUKIJA (väilyönti) ja haluamasi teksti.
Kirjoita loppuun käyttämäsi nimimerkki, ja sulkuihin nimesi, jos et esiinny omalla nimelläsi.

Lähetä tekstiviesti numeroon 13535.
Viestin hinta on 0,95 euroa. Toimitus sisältää oikeuden epä-asiallisten viestien julkaisematta jättämiseen.

Tilaa uutiskirje
Muistathan, että päivän luetuimmat uutiset voit tilata myös sähköpostiin? Tilajalle tarkoitettu uutiskirje lähetetään päivittäin kello 14, myös viikonloppuisin.

Tilaa uutiskirje osoitteesta
www.lansi-uusimaa.fi/uutiskirje

Pyhäin poikke
Lehti ei il
Ilmoitusvarau
aineistot ti 5.
Perjantaina 1
Painovalmit
Maanantaina
Vedostettavat
1 vrk aikaisen
LÄNSI-U
lansi-uusimaa.fi

Lukijalta

Lohjanjärven kalapäivä

MARKKU KAUKORANTA

Porlassa järjestettiin lauantaina 19.10. Lohjanjärven kalapäivä - kaiketi toista kertaa. Tapahtuman aikana käsiteltiin järven tärkeintä rikkautta, sen kalakantoja ja niiden suomia mahdollisuuksia. Lohjanjärvi on eteläisimmän Suomen suurin järvi ja kalastoaan varsin monipuolinen ja rikas. Samanlaisista lajirunsausta ei tavattane missään muussa suomalaisessa järvessä. Ammattimaisen kalastuksen kannalta tärkeimmät lajit ovat kuha ja muikku, seuraavana hauki ja ahven. On ilahduttavaa, että aiemmin väheksytyt särkikalat, lahnaa, särkettä ja sulakavaa on uudelleen ruvettu arvostamaan ja käyttämään hyvinä kalatuokien raaka-aineina. Tässä on kuitenkin vielä paljon tehtävää.

Lohjanjärven kalapäivä oli tavallaan järvien kokonaisvaltaisen hoidon kehittämiseksi toimineen HolaLake-hankkeen lopputilaisuus. Valitettavasti - liikkö tiedotus ollut vajavaista - tilaisuuteen ei yksikään lohjalaislehti ollut lähettänyt toimittajaa. Lohjan päättäjät loistivat myös potso-olollaan. Todellakin harmi, koska tilaisuuden anti oli varsin laadukasta!

Kalapäivän avasi Karjaanjoen kalatalousalueen varapuheenjohtaja Karl Kenttinen, joka lyhyesti tarkasteli Lohjanjärven merkitystä erityisesti virkistyskalastukselle. Kalastus on harrastuksena välit-

Pekka Ilmarinen (vas.) kertoi Lohjanjärven kalastuksesta kalapäivän yleisölle, vierellä Sini Pöytäniemi.

tavasti jo vuosia osoittanut supistuvaa tendenssiä, mikä näkyy etenkin pilkki- ja onkkipailuiden osallistujamäärissä. Sen sijaan jig- ja vetouistelulaiset kasvattavat suosiotaan. Vapaa-ajankalastuksella on edelleen kuitenkin suuri merkitys kalakantojen hyödyntämisessä.

Lempolan K-kauppias Timo Virta ja Jere Jantunen Lohjan keittiöpalvelusta tarkastellivat esityksissään Lohjanjärven kalakantojen hyödyntämistä ja mahdollisuuksia kaupan tiskin ja suurkeittiötarjonnan kannalta. Oleellista on se, että hyvin käsiteltyä ja tuoretta kalaa olisi jatkuvasti riittävästi tarjolla ja mieluiten suoraan kalastajilta, ilman

tukkukaupan väliporrasta. Tämän mahdollistamiseksi olisi Lohjalle saatava ajanmukainen kalastuksen tukkipiste, jossa kala voidaan asianmukaisesti heti pyynnin jälkeen käsitellä ja josta se voidaan jätettynä toimittaa kauppaan tai suurkeittiöön ja muille asiakkaille.

Suvi Malin ja Auli Hirvonen Maa- ja kotitalousnaisista kertoivat esityksessään "Maisemasta elinvoimaa" järven ja hyvin hoidetun luonnon ja kulttuuriympäristön kestävä hyödyntämisen merkityksestä. Rantalauiduntamisella esimerkiksi voidaan ehkäistä umpeenkasvun aiheuttamaa eliölajien monimuotoisuuden vähenemistä.

Viimeisessä esityksessä kalastaja ja kalastusmestari Pekka Ilmarinen kertoi 43-vuotisen kokemuksensa antamalla asiantuntemuksellaan kalastuksen edistämisestä Lohjanjärvellä. Hänkin painotti sitä, että uusien ja nuorempien kalas-

tajien saamiseksi edes osapäiväisen kalastuksen piiriin on Lohjalle, mieluiten Porlan -Aurlahden alueelle, saatava perustetuksi ja rakennetuksi kalastajien käyttöön hyvin varustettu kalan vastaanotto- ja käsittelypiste. Ilman sellaista ei Lohjanjärven rikkauksia, muikkua, kuhua ja muita kaloja saada kunnolla hyödynnetyksi. Esimerkkinä näistä oli kalapäivän ruokapöydästä tarjolla mainion kalaselänkakeiton lisäksi muitakin Pekan valmistamia kalaherkkuja: muikkuanjovismuna- ja siikatartar-muikkumätivoileipit, muikkua savustettuna ja halstrattuna sekä cevicheä kuhasta ja sulkavasta.

Sulkava on monien oudoksuma kala ruokapöydässä. Nyt sitä maistaneet saattoivat todeta, että aivan suotta! Sulkava on planktoninsyöjä, käyttää siis ravinnokseen samoja eläimiä kuin sikka ja muikku ja sen liha on erinomaisen hyvän makuista. Oikein käsiteltyä ei ruodoista ole halittava; cevichessä limetin happo pehmentää ruodot tuntu-mattomiksi.

Esitelmien ja kalaherkkujen lisäksi vieraille jaettiin tietoa katiskakalastuksesta ja järjestettiin muikkusavustusnäytös.

Kaiken kaikkiaan, oikein onnistunut tilaisuus! Kiitos järjestelyistä Sinille ja muulle HolaLaken henkilökunnalle!

Markku Kaukoranta

Sää
iltapäivä
+1
Huominen aam
-6
29.10.
-7
-8
-9
-10
-11
-12
Maan etelä- ja ke
rantäkuurja. Ma
selkeäkin. Pohi
-2, pohjoisessa -1
keskosassa myö

Äärihavainno
Lämpimintä ill
+6,7°C Tu

Tarvitaan hyvin varustettu kalan vastaanotto- ja käsittelypiste.

Liite 1. Hola Lake Länsi-Uusimaa hankkeen viestintämateriaali ja paikallismedia koottuna. (9/27)

LIITE 1. Hankkeen tuottamat omat tai paikallismedian tekemät julkaisut.

KATISKATALKOOT LA 6.4.2019 KLO 9 – 15 NUMMELASSA

Tervetuloa Hola Lake -hankkeen katiskatalkoiisiin Nummelaan! Kaikkien kalastuksesta kiinnostuneiden on nyt mahdollista päästä tutustumaan katiskan rakentamiseen yleisötilaisuudessa Kuoppanummen koulukeskuksessa (Kuoppanummentie 18, 03100 Nummela) lauantaina 6.4. klo 9–15.

Talkoiisiin on vapaa pääsy. Lisäksi halutessaan katiskan saa lunastaa itselleen omakustannehintaan 65 € (valmiin katiskan normaali hinta noin 129 euroa). Kyseessä ovat tunnetut WEKE-katiskat, jotka soveltuvat hyvin sekä kotitarve- että hoitokalastukseen.

Tilaisuuteen ovat tervetulleita kaikki katiskakalastuksesta kiinnostuneet. Mukaan mahtuu 20 ensimmäisenä ilmoittautunutta. Ilmoittautumisen yhteydessä pyydetään kertomaan, haluaako lunastaa katiskan itselleen vai osallistuuko ainoastaan rakennustalkoiisiin. Hanke tarjoaa talkoolaisille soppalounaan ja kahvit.

Hola Lake on yleishyödyllinen vesienhoidon kehittämis- ja yhteistyöhanke, jossa on mukana neljä eri toimijaa Suomesta ja Ruotsista. Hankkeessa vahvistetaan paikallisten toimijoiden osallistumista järvikunnostukseen, tuetaan kotimaisen kalan käyttöä ja kartoitetaan tietoa kohdejärvien kalakantojen tilasta. Länsi-Uudellamaalla hankkeen kohdejärviä ovat Hiidenvesi, Lohjanjärvi ja Vihdin Enäjärvi. Hola Lake -hanke saa osarahoituksen Maaseudun kehittämisrahastosta Leader-toimintaryhmältä Ykkösakseli ry.

Lisätietoja ja ilmoittautumiset pe 22.3. mennessä:

Hanna Keinänen
asiantuntija, LUVY ry
045-7750 7725
hanna.keinanen@luyv.fi

Liite 1. Hola Lake Länsi-Uusimaa hankkeen viestintämateriaali ja paikallismedia koottuna. (10/27)

LIITE 1. Hankkeen tuottamat omat tai paikallismedian tekemät julkaisut.

13.05.2019

Onnistunut kalaruokapäivä Hiidenvedellä

Hola Lake -hanke järjesti yhdessä Etelä-Suomen Maa- ja kotitalousnaisten kanssa lauuantaina 4.5. kalaruokapäivän Hiidenveden Purjehtijoiden rakentamalla ja ylläpitämällä Puumannin laavulla Hiidenvedellä Pääkslahdessa.

Kuva: Päivän aikana nuotiotulelle saatiin valmistumaan monenlaisia kalaruokia. Kuvassa ovat tekeillä kuhanyytit ruohosipulilla ja pestotuorejuustolla.

Tapahtumassa 14 innokasta kalaruoista kiinnostunutta pääsi testaamaan kalankäsittelytaitojaan ja perehtymään moniin erilaisiin nuotiolla valmistettaviin kalaresepteihin.

Päivä aloitettiin nuotiokahvien ja keskustelun lomassa. Päivän kalasaaliin meille toimittanut kalastaja Jukka Väre kertoi omasta taustastaan, kalastuskokemuksestaan sekä Hiidenveden parhaista kalastuspaikoista. Jukka esitti myös ansiokkaasti kalankäsittelytaitojaan ja opetti halukkaat kurssilaiset perkaamaan ja fileoimaan niin kuhaa, ahventa, haukea, lahnaa kuin sulkavaa.

Varsinaiseen ruoanvalmistukseen päästiin Etelä-Suomen Maa- ja kotitalousnaisten Suvi Malinin johdolla. Suvilla oli mukanaan kuusi erilaista kalareseptiä, joita kurssilaiset pääsivät pareittain valmistamaan. Päivän kuluessa nuotioiden liekeissä valmistui muun muassa kalasoppaa, halsteroitua ja hiillostettua kalaa sekä erilaisia kalanyyttejä ja -rullia. Lisämaustetta ruokiin toivat mm. sipuli ja lukuisat erilaiset tuoreet yrtit. Päivän päätteeksi nautitut ruoat saivat kurssilaisilta paljon kehuja herkullisuudesta, ja moni sai hyviä uusia vinkkejä ja reseptiikkaa kalaruokien valmistukseen. Kaiken kruunasivat vielä nuotiolla jälkiruoaksi paistetut muurinpohjaletut.

Tilaisuuden järjestäjä Hola Lake on yleishyödyllinen vesienhoidon kehittämis- ja yhteistyöhanke, jossa on mukana neljä eri toimijaa Suomesta ja Ruotsista. Hankkeessa vahvistetaan paikallisten toimijoiden osallistumista järvikunnostukseen, tuetaan kotimaisen kalan käyttöä ja kartutetaan tietoa kohdejärvien kalakantojen tilasta. Länsi-Uudellamaalla hankkeen kohdejärviä ovat Hiidenvesi, Lohjanjärvi ja Vihdin Enäjärvi. Hola Lake -hanke saa osarahoituksen Maaseudun kehittämisrahastosta Leader-toimintaryhmältä Ykkösakseli ry.

Kiitokset vielä myös Hiidenveden Purjehtijoiden Kalervo Maarrolle, joka osallistui päiväämme ja oli laavulla apuna monella tavalla. HiiPun Puumannin laavu on upea retkeilykohde, jota voi lämpimästi suositella kaikille.

Lisätietoja:

Hanna Keinänen
Asiantuntija
Länsi-Uudenmaan vesi ja ympäristö ry
04577507725
hanna.keinanen(at)luyv.fi

[Takaisin](#)

LÄHETTÄJÄ LUVY 13.05.2019 Viimeksi muokattu 13.05.2019
TEEMAT: [HAJAVESI](#), [HIIDENVESI](#), [LUVY](#), [PORLA](#), [SIUNTIONIOKI](#), [VESIENTILA](#)

Liite 1. Hola Lake Länsi-Uusimaa hankkeen viestintämateriaali ja paikallismedia koottuna.
(11/27)

LIITE 1. Hankkeen tuottamat omat tai paikallismedian tekemät julkaisut.

VIHDIN UUTISET

→ /

PAIKALLISET

3.4.2019 08.00

Kalaruokakurssille luontoon Hiidenveden rannalle – nyt voi ilmoittautua

→ [https://www.vihdinuutiset.fi/sites/default/files/styles/free_w768 -
esm_2018/public/neo/files/3042987.JPG?itok=1ThFynhe](https://www.vihdinuutiset.fi/sites/default/files/styles/free_w768-esm_2018/public/neo/files/3042987.JPG?itok=1ThFynhe)
Näkymä Puumannin laavulta Hiidenvedelle.

Arkisto/Vihdin Vaeltajat

Hola Lake Länsi-Uusimaa -hanke järjestää lauantaina 4.5. Vihdissä kalaruokakurssin Puumannin laavulla. Tarkoituksena on tutustuttaa osallistujat lähikalaan ja sen valmistukseen ulkona yhdessä paikallisen kalastajan ja ruokapalveluasiantuntijan kanssa.

Liite 1. Hola Lake Länsi-Uusimaa hankkeen viestintämateriaali ja paikallismedia koottuna.
(12/27)

LIITE 1. Hankkeen tuottamat omat tai paikallismedian tekemät julkaisut.

Kurssille lähdetään kello 10.30 Nummelan bussiasemalta yhteiskyydillä.

Puumanni-laavulla on kaksi laavua, joissa nuotiopaikat ja lisäksi aivan rannan läheisyydessä vielä yksi nuotiopaikka.

Kurssilla ei kalasteta, mutta tutustutaan paikallisen kalastajan johdolla lähi kalaan ja kalastamiseen nikseihin teoreettisesti.

Lähikalasta valmistetaan nuotiolla erilaisia kalaherkkuja ja tutustutaan ruuanlaittoon ulkotiloissa, luonnonhelmassa. Lopuksi kalaruokia maistellaan.

Tapahtumassa ovat mukana paikallinen kalastaja, ruuanlaitto-osuudessa **Suvi Malin** Etelä-Suomen Maa- ja kotitalousnaisista sekä **Hanna Keinänen** Länsi-Uudenmaan vesi ja ympäristöstä.

Mukaan mahtuu 16 henkilöä ja tilaisuus on ilmainen. Lisätietoja ja ilmoittautumiset 25.4. mennessä: Hanna Keinänen 045 7750 7725 tai

hanna.keinanen@luyy.fi → <mailto:hanna.keinanen@luyy.fi> Ilmoitathan erikoisruokavaliosi. Kurssin opetuskieli on suomi, mutta kaikki ovat tervetulleita. Vapaa pääsy.

Elämyksellinen kalaruokapäivä Hiidenveden rannalla lauantaina 4.5. kello 10.30–16.00

Liite 1. Hola Lake Länsi-Uusimaa hankkeen viestintämateriaali ja paikallismedia koottuna. (13/27)

LIITE 1. Hankkeen tuottamat omat tai paikallismedian tekemät julkaisut.

Lähde mukaan elämykselliseen päivään Hiidenveden rantaan tutustumaan paikalliskalaan ja sen valmistukseen ulkona, nuotiolla!

Hola Lake Länsi-Uusimaa -hanke järjestää lauantaina 4.5.2019 Vihdissä kalaruokakurssin, joka toteutetaan ulkona, Puumanni laavulla. Tarkoituksena on tutustuttaa osallistujat lähikalaan paikallisen kalastajan johdolla ja kalan valmistamiseen ulkotiloissa. Lähdemme klo 10:30 Nummelan bussiasemalta yhteiskyydillä. Myös Lohjalta on mahdollisuus päästä mukaan.

Päivän ohjelma:

- klo 10.30 Kokoontuminen Nummelan bussiasemalla, josta lähtö yhteiskyydillä Puumanni-laavulle Pääkslahdelle Hiidenveden rantaan. Kelinmukainen vaatetus.
- klo 11.00 Olemme perillä Hiidenvedellä, jossa paikallisen kalastajan johdolla tutustutaan lähikalaan ja kalastamiseen nikseihin teoreettisesti. Käytännössä emme kalasta. Puumanni-laavulla on kaksi laavua, joissa nuotiopaikat ja lisäksi aivan rannan läheisyydessä vielä yksi nuotiopaikka. Nuotiolla valmistamme lähikalasta erilaisia kalaherkkuja ja tutustumme ruuanlaittoon ulkotiloissa, luonnonhelmassa. Lopuksi Kalaruokien maistelu, lopputyöt ja palaute.
- klo 16.00 Päivä päättyy ja lähdemme takaisin Nummelan bussiasemalle.

Tapahtumassa mukana paikallinen kalastaja, ruuanlaitto-osuudessa Suví Malin Etelä-Suomen Maa- ja kotitalousnaisista sekä Hanna Keinänen Länsi-Uudenmaan vesi ja ympäristöstä.

Mukaan mahtuu 16 henkilöä ja tilaisuus on ilmainen. Huomioithan varusteet ulkotiloissa. Jos mahdollista, niin ota terävä keittiöveitsi mukaan helpottamaan kalankäsittelyä.

Lisätietoja ja ilmoittautumiset 25.4. mennessä:
Hanna Keinänen 045 7750 7725 tai
hanna.keinanen@luvy.fi

Ilmoitathan erikoisruokavaliosi.

Liite 1. Hola Lake Länsi-Uusimaa hankkeen viestintämateriaali ja paikallismedia koottuna. (14/27)

LIITE 1. Hankkeen tuottamat omat tai paikallismedian tekemät julkaisut.

12.04.2019

Katiskatalkoissa sinkilät lensivät

Hola Lake -hanke järjesti la 6.4. katiskatalkoot Kuoppanummen koululla Vihdin Nummelassa. Talkoisiin kokountuneiden kotitarvekalastajien tavoitteena oli yhteisponnistuksella koota erimuotoisista rautalankaverkoista ja metalliosasista katiskoita. Osallistujia oli kaiken kaikkiaan kymmenkunta.

Kuva: Maxim Masolov näyttää talkoolaisille, kuinka katiskan kokoaminen aloitetaan asettamalla ensin kehikkoverkko "tikapuille". Sinkilät ja katiskan tukirakenteet laitetaan merkkien mukaan oikeille paikoilleen ennen kuin katiskaa lähdetään taivuttamaan lopulliseen, pyöreään muotoonsa.

Maxim Masolov, [Weke-Katiskat Oy:n](#) toimitusjohtaja, näytti ensin kuinka ammattilaiselta käy katiskan kokoaminen. Samalla Maxim kertoi millainen on hyvä katiska ja mihin katiskan kokoamisessa tulee kiinnittää huomiota. Vinkkejä saatiin myös katiskalla kalastamisesta. Sitten päästiin itse hommiin ja tarkentavia kysymyksiä syntyi runsaasti käytännön kokoamistyössä. Vaikka lopputuloksen hahmottaminen oli aluksi hieman hankalaa, alkoi työ sujumaan jo muutaman katiskan jälkeen ja tahti parani mukavasti. Ja kuten talkoisiin kuuluu, välissä juotiin kahvit ja syötiin lohisoppaa. Päivän päätteeksi 9 valmista katiskaa lunastettiin uusille omistajilleen ja muutama lähti vielä osinakin tee-se-itse kalastajien kotiverstaalle. Viimeistään kesällä nämä itse käsin kootut katiskat pääsevät tosikäyttöön Uudenmaan vesiin.

Tilaisuuden järjesti [Hola Lake Länsi-Uusimaa -hanke](#) yhteistyössä [Hiidenveden kunnostushankkeen](#) kanssa. Hola Lake -hanke saa osarahoituksen Maaseudun kehittämisrahastosta Leader-toimintaryhmältä Ykkösakseli ry. Tilaisuuden innoittajana ovat toimineet Lahdessa jo perinteisesti vuosikymmeniä järjestetyt [pyydystalkoot](#), joissa paitsi kootaan katiskoita, myös korjataan ja valmistetaan muita kalastusvälineitä. Mikäli pyydystalkootapahtuma Länsi-Uusimaalla kiinnostaa lukijoita myös ensi vuodeksi, kannattaa siitä vihjaista LUVYn hankeporukkaa, joka voi viedä viestiä eteenpäin.

Hola Lake Länsi-Uusimaa -hankkeessa toteutetaan Hiidenvedellä kesällä 2019 koekalastus katiskoilla samaan aikaan LUKEn verkkokoekalastuksen kanssa. Tavoitteena on päästä vertailemaan katiskan pyytävyyttä suhteessa verkkoihin. Maxim vakuutti kyllä kuulijansa, että katiska on hyvin kilpailukykyinen pyydys ja oli innoissaan ajatuksesta, että pyytävyyttä aiotaan tänä kesänä vertailla. Saimaalla verkkoja on vaihdettu kasvavassa määrin katiskoisiin, sillä ne eivät ole samanlainen uhka saimaannorpalle. Kuitenkin myös muissa vesistöissä katiskan käyttöä voisi helposti lisätä. Kotitarvekalastajalle se on helposti käsiteltävä pyydys ja soveltuu hyvin myös hoitokalastukseen. Esimerkiksi Lohjan kaupungin verkkosivuilla luvista sanotaan seuraavaa: "Kaupunkilaiset eivät tarvitse erillistä lupaa tuulastukseen, kalastukseen harppuunalla tai katiskalla kaupungin omistamilla vesialueilla." Tarkista oman kotijärvesi lupaehdot ja ryhdy katiskakalastajaksi!

Lisätietoja:

Jorma Valjus
Vesistöasiantuntija
Länsi-Uudenmaan vesi ja ympäristö ry
0445285004
jorma.valjus@luvy.fi

Liite 1. Hola Lake Länsi-Uusimaa hankkeen viestintämateriaali ja paikallismedia koottuna. (15/27)

LIITE 1. Hankkeen tuottamat omat tai paikallismedian tekemät julkaisut.

04.03.2019

Kalastus puhutti Hiidenvesi-illassa

Hiidenvesi-ilta järjestettiin 26.2. Vihdin kunnanvirastolla. Yleisötilaisuus pureutui Hiidenveden kalastusasioihin, kalaston tilasta kertoviin tutkimustuloksiin ja hoitokalastuksen toteuttamisen reunaehtoihin ja mahdollisuuksiin.

Kuva: Tutkija Tommi Malinen esitteli Hiidenveden kalaston nykytilaa tutkimusten valossa.

Yleisötilaisuuden aluksi Karjaanjoen vesistön kalatalousalueen varapuheenjohtaja kertoi uuden organisaation järjestäytymisestä ja tulevista tehtävistä. Kalatalousalue perustettiin kun Hiidenveden, Lohjanjärven sekä Nummi-Pusulan ja Karjalohja-Sammatin kalastusalueet yhdistyivät vuoden 2019 alusta Karjaanjoen vesistön kalatalousalueeksi. "Uuden Kalatalousalueen tärkein tehtävä on alueen kalatalouden kestävän käytön ja hoidon järjestäminen. Henki kalastusalueen syntyneuvotteluissa on ollut hyvä, vaikka kyseessä ei olekaan ollut varsinainen rakkausavioliitto" – kertoi Kalatalousalueen hallituksen varapuheenjohtaja Kari Kenttinen. Tulevista tehtävistä keskeisinä Kenttinen nosti esiin käyttö- ja hoitosuunnitelman laatimisen 2020 loppuun mennessä ja kalastuksen valvonnan organisoimisen.

Hiidenvedellä toimivan Vihdin kalastusseuran toimintaa ja tavoitteita esitteli seuran puheenjohtaja Jari Virtanen. Virtanen kertoi, että seura on yhä yksi Suomen suurimmista tämän hetkisen jäsenmäärän ollessa yli 600. Seuran toiminnassa erilaiset kilpailut ja toisaalta kalastuksen ja valvonnan järjestäminen ovat tärkeässä roolissa. Virtanen kertoi, että kalastus on harrastuksena yhä suosittu, mutta työtä on tehtävä jotta myös nuoret tulevat mukaan harrastustoimintaan. "Nuorisojäsenten määrä ei ole niin suuri kuin toivoisimme ja tähän on viritelty myös kouluyhteistyötä" – totesi Virtanen.

Hiidenveden kalaston nykytilaa tutkimusten valossa esitteli tutkija FT Tommi Malinen, Helsingin yliopistosta. Malinen kertoi, että vaikka Hiidenvesi on erinomainen, poikkeuksellisen tuottava kuhajärvi, Hiidenveden kalaston tila vaihtelee järven eri alueiden välillä. Esimerkiksi järven itäisillä altailla kalasto on vain välttävässä tilassa kun särkikalat muodostavat merkittävän osan kalan biomassasta. Hiidenveden kalakantojen hoidossa Malinen nosti esiin mm. petokalakantojen vahvistamisen ja kysyi: Voidaanko kuhakannan särkikalojen kulutusta lisätä esim. kalastuksen säätellyllä tai haukikantoja vahvistaa esimerkiksi lisääntymisalueita kunnostaen? Malisen löytämän, jo 100 v sitten julkaistun tutkimuksen mukaan: "nuottakalastusta, jolla olisi merkityksensä joutokalaston (sulkava, porho) harventajana, ei harjoiteta ollenkaan." Kysymykseen hoitokalastuksen mahdollisuuksista Hiidenvedellä, Malisen mielipide oli selkeä: "Vajaatehoinen hoitokalastus on huonoin vaihtoehto! Sen ainoa vaikutus on särkikalojen kasvun parantuminen."

Hola lake -hankkeen toimenpiteenä kehitetään Hiidenveden kalaston tilan seurantaa. Projektipäällikkö Sini Pöytäniemi, LUVY rystä esitteli Hiidenvedellä vuonna 2019 toteutettavaa koko järven laajuista kalastustiedustelua. Kalastustiedustelulla halutaan kartoittaa koko Hiidenveden kalastusmäärää, kalastuksen jakautumista eri pyyntimuotoihin ja kalastukselle merkittävimpien lajien saalisosuudesta. Kalastustiedusteluun voivat osallistua kaikki Hiidenvedellä toimivilta kalastusosakunnilta vuodelle 2018 kalastusluvan lunastaneet kalastajat joko täyttämällä paperisen tiedustelulomakkeen tai täyttämällä, sähköisen lomakkeen verkkosivuilla. Tiedustelusta saatuja tietoja on tarkoitus hyödyntää myös Karjaanjoen kalatalousalueen käyttö- ja hoitosuunnitelman laadinnassa.

Liite 1. Hola Lake Länsi-Uusimaa hankkeen viestintämateriaali ja paikallismedia koottuna.
(16/27)

LIITE 1. Hankkeen tuottamat omat tai paikallismedian tekemät julkaisut.

Tilaisuuden loppuhuipentumana Suomen ympäristökeskuksen vanhempi tutkija Ilkka Sammalkorpi pohti esityksessään voiko Hiidenvettä kunnostaa hoitokalastamalla ja mitkä ovat sen onnistumisen edellytykset. "Ravintoketjukunnostus voi vähentää sinileväkukintoja ja parantaa kalaston tilaa. Se on tutkittu ja toimiva keino oikeissa kohteissa, mutta se ei ole kertaluontoinen manööveri vaan nähtävä osana järven jatkuvaa hoitoa." – totesi Sammalkorpi. Kun mietitään millainen hoitokalastus sopisi Hiidenvedelle, on muistettava, että Hiidenvesi ei ole yhtenäinen järvi. Kiihkelyksenselälle ei suositella hoitokalastustoimenpiteitä, mutta järven itäisillä altailla, missä kalaston tila on välttävä, kalataloudellinen tarve hoitokalastukselle on selvästi olemassa. Hiidenveden veden tilaa ei kalastamalla mitä ilmeisimmin saada parannettua (vaikka monessa rehevässä järvessä se toimii), mutta kalaston rakennetta sillä voidaan muuttaa. Sammalkorpi korosti myös, että Hiidenveden korkean kuormituksen ja ravinnepitoisuuden takia hoitokalastuksen on oltava erittäin tehokasta. Voimakkaan alun riittävä saalistaso voidaan arvioida olevan 200 kg/ha ja pitkänajan vuotuisena saaliskeskisarvona olisi päästävä 50–60 kg/ha. Tehokas kalastus vaatii onnistuakseen ympärivuotisen ja monipuolisen keinovalikoiman. Yhtenä vaihtoehtona tehokkaan kalastuksen rahoittamiseen Sammalkorpi nosti esiin saaliin myynnin elintarviketeollisuudelle. Tästä on esimerkkejä eripuolilta Suomea, mutta asiaa ei ole vielä selvitetty Länsi-Uudellamaalla.

Hiidenveden kalastustiedusteluun voit osallistua verkossa osoitteessa: http://www.luvy.fi/fi/ilmoittautumiset/hiidenveden_kalastustiedustelu

Lisätietoja:

Juha-Pekka Vähä
Länsi-Uudenmaan vesi ja ympäristö
puh 04577507727
juha-pekka.vaha@luvy.fi

Sini Pöytäniemi
Länsi-Uudenmaan vesi ja ympäristö
puh 045 77500106
sini.poytaniemi@luvy.fi

Takaisin

LÄHETTÄJÄ LUVY 04.03.2019
TEEMAT: HIIDENVESI, LUVY, VESIENILTA

Liite 1. Hola Lake Länsi-Uusimaa hankkeen viestintämateriaali ja paikallismedia koottuna. (17/27)

LIITE 1. Hankkeen tuottamat omat tai paikallismedian tekemät julkaisut.

18.02.2019

Kalastustiedustelu Hiidenvedellä vuonna 2019

Hiidenvedellä toteutetaan koko järven laajuinen kalastustiedustelu vuonna 2019. Näin laajana kalastustiedustelua ei ole Hiidenvedellä toteutettu koskaan aikaisemmin.

Kalastustiedustelun avulla pystytään nyt ensi kertaa kartoittamaan koko Hiidenveden kalastusmäärää, kalastuksen jakautumista eri pyyntimuotoihin ja kalastukselle merkittävimpien lajien saaliskoostumusta. Tiedustelusta saatuja tietoja voidaan hyödyntää myös vuoden 2019 alusta toimintansa aloittaneen Karjaanjoen kalatalousalueen käyttö- ja hoitosuunnitelman laadinnassa.

Tiedustelun kohderyhmänä ovat Hiidenvedellä toimivilta kalastusosakaskunnilta vuodelle 2018 kalastusluvan lunastaneet kalastajat. Mahdollisimman laajan tiedustelun onnistumiseksi tarvitaan nyt kipeästi näiden Hiidenveden kalastajien yhteystietoja. Voit osallistua tiedusteluun jättämällä yhteystietosi 10.3.2019 mennessä sivun alareunassa olevan linkin kautta.

Kalastustiedusteluun voi osallistua joko täyttämällä paperisen tiedustelulomakkeen, jonka lähetämme postissa henkilökohtaisesti tai täyttämällä sähköisen lomakkeen verkkosivuilla postitse lähetetyn tunnistekoodin saatuasi.

Tiedustelun tulokset kootaan raportiksi, jossa saadut tiedot esitetään osa-alueittain. Yksittäisen kalastajan tiedot eivät siten käy tuloksista ilmi. Tietoja käytetään luonnollisesti vain tutkimustarkoitukseen.

Tiedustelun tekee Hola Lake Länsi-Uusimaa -hanke, jota koordinoi Länsi-Uudenmaan vesi ja ympäristö ry. Hanke on yleishyödyllinen vesienhoidon kehittämis- ja yhteistyöhanke, jossa vahvistetaan paikallisten toimijoiden osallistumista järvikunnostukseen, tuetaan kotimaisen kalan käyttöä ja kartutetaan tietoa kohdejärvien kalakantojen tilasta. Kohdejärvinä ovat Hiidenvesi, Lohjanjärvi ja Vihdin Enäjärvi. Hanke toteutetaan vuosina 2017–2019 ja sen paikallisena yhteistyökumppanina on Vihdin Enäjärven suojeluyhdistys Vesä ry. Hanke liittyy kansainväliseen yhteistyöhankkeeseen, jota toteutetaan Päijät-Hämeen Vesijärvisäätiön ja Pyhäjärvi-instituutin sekä Ruotsin Osbyn kunnan kanssa. HolaLake-hanke saa osarahoituksen Maaseudun kehittämisrahastosta Leader-toimintaryhmältä Ykkösakseli ry.

[Ilmoittautumiset Hiidenveden kalastustiedusteluun](#) viimeistään 10.3.2019.

Lisätietoja antaa Jorma Valjus, jorma.valjus@luyy.fi, puh. 0445285004.

[Takaisin](#)

LÄHETTÄJÄ LUVY 18.02.2019 Viimeksi muokattu 20.02.2019
TEEMAT: HIIDENVESI, LUVY, VESIEN TILA

Liite 1. Hola Lake Länsi-Uusimaa hankkeen viestintämateriaali ja paikallismedia koottuna.
(18/27)

LIITE 1. Hankkeen tuottamat omat tai paikallismedian tekemät julkaisut.

27.11.2018

Kalaonnea Lohjanjärven kalapäivänä!

Lohjanjärven Kalapäivä järjestettiin lauantaina 17.11.2018 Lohjan Porlassa. Kalapäivään osallistui kaiken kaikkiaan noin 70 henkilöä. Selvästi lähikala kiinnostaa ja maistuu Lohjalaisille!

Kirpeänä marraskuisena lauantaiaamuna teltoja pystytettiin ja seljankakeittoa lämmitettiin Lohjan Porlassa Lohjanjärven rannalla. Kalan ystäviä ilmaantui tasaisesti aamukymmenestä alkaen seuraamaan muun muassa kalan halstrausta ja maistamaan seljankakeittoa sekä kalaleipiä. Venäläistyylinen kalaseljankakeitto sai paljon kehuja ja marinoidut muikut ruisnapeilla menivät myös hyvin suuhun kuin suuhun. Paikalla oli myös Koti- ja maatalousnaiset esittämässä Ruokahukka ruotuun -hanketta.

Lohjanjärven kalapäivän järjesti Hola Lake -hanke, jonka tavoitteena on edistää lähikalan käyttöä. Hanketta koordinoi Länsi-Uudenmaan vesi ja ympäristö ry.

Mikäli olet kiinnostunut lähikalasta, niin seuraa ihmeessä tulevia kalatapahtumia. Hola Lake -hanke järjestää kevään 2019 aikana vielä kalastus- ja kalaruokakurssin, jossa opetellaan kalan käyttöä ruoanlaitossa aivan järvestä lähtien! Pysy kärryillä ja tilaa nyt Länsi-Uudenmaan vesi ja ympäristö ry:n uutiskirje ja seuraa meitä somessa (Facebook: [LUVY](#) ja [Hiidenvesi](#) sekä Twitter: [LUVY](#) ja [Hiidenvesi](#)).

[Takaisin](#)

LÄHETTÄJÄ LUVY 27.11.2018

TEEMAT: [HIIDENVESI](#), [LUVY](#)

Liite 1. Hola Lake Länsi-Uusimaa hankkeen viestintämateriaali ja paikallismedia koottuna.
(19/27)

LIITE 1. Hankkeen tuottamat omat tai paikallismedian tekemät julkaisut.

PÄÄKIRJOITUS SINI PÖYTÄNIEMI

Lohjanjärvestä nousi viime lauantaina muun muassa kuhaa, lahnaa, haukea ja sulkavaa, kun ensimmäisen Järvestä pöytään -kalaruokakurssin osanottajat pääsivät nostamaan verkkoja.

Lähikalastus kunniaan

Joukko innokkaita lähikalan ja -ruoan ystäviä koontui lauantaina Lohjalla Järvestä pöytään -kalaruokakurssille, jonka Hola Lake Länsi-Uusimaa -hanke oli järjestänyt. (LU 18.2.2019). Päivän tarkoituksena oli paitsi tutustuttaa lohjalaiset lähikalaan, kalastukseen ja kalan valmistamisen omassa kotikeittiössä myös edistää lähikalan käyttöä. Tavoite täyttyi paremmin kuin hyvin: mukaan olisi ollut tulijoita enemmänkin kuin nyt mukaan mahtuneet 15 kurssilaista.

Lohjanjärvi on täynnä herkullista kalaa. Kurssipäivän aikana verkoista nostettiin kuhaa, lahnaa, haukea ja sulkavaa, jotka taipuivat kurssikeittiössä keitoiksi, pihveiksi, kalarulliksi.

Päivää järjestämässä ollut Hola Lake Länsi-Uusimaa-hankkeen projektipäällikkö Sini Pöytäniemi on huolissaan siitä, että kun kalastus on ammattina taantumassa, myös ruoan alkuperä hämärtyy. Kaupan kalatiskiltä on helppo ottaa mukaansa ulkomaista kalaa. Lähikalastuksen suosikin nousevan arvoonsa. Ja jos ei itse kalastuksesta välitä, aina voi pyytää kaupassa tarjontaan enemmän lähikalaa.

MAIJALIISA VALKONEN
majjalisa.valkonen@media.fi

Kuva. Pääkirjoitus Länsi-Uusimaa-lehdessä

Liite 1. Hola Lake Länsi-Uusimaa hankkeen viestintämateriaali ja paikallismedia koottuna. (20/27)

LIITE 1. Hankkeen tuottamat omat tai paikallismedian tekemät julkaisut.

Lähde mukaan elämykselliseen päivään tutustumaan talvikalastukseen sekä valmistamaan saaliista erilaisia kalaruokia!

Hola Lake Länsi-Uusimaa –hanke järjestää lauantaina 16.2.2019 Lohjalla koko päivän mittaisen kalaruokakurssin. Tarkoituksena on tutustuttaa osallistujat lähikalaan, kalastukseen ja kalan valmistamiseen omassa kotikeittiössä. Menemme aamupäivästä Lohjanjärvelle kokemaan talviverkkoja ja iltopäivällä valmistamme kalaherkkuja saadusta kalasaaliista.

Päivän ohjelma:

- klo 9.30 Kokoontuminen Aurlahden rannassa, josta lähtö Lohjanjärvelle verkoille. Kokoontuminen Rantapuisto 2, Lohja. Matka rannasta verkoille n. 1,7 km, kulku kävellen. Kelinmukainen vaatetus. Olemme järvellä n. 2,5 h kalastaen talviverkoilla.
- klo 12.00 Lähtö autoilla Aurlahden rantapuistosta kohti Anttilan koulua. Siellä varattuna opetuskeittiö työskentelyyn. Alussa välipala. Valmistamme erilaisia kalaherkkuja pyytämistämme kaloista. Lopuksi Kalaruokien maistelu, lopputyöt ja palaute.
- klo 16.00 Päivä päättyy

Tapahtumassa mukana järvellä opastamassa Jorma Valjus, Länsi-Uudenmaan vesi ja ympäristö ry:stä ja keittiössä Suvi Malin Etelä-Suomen Maa- ja kotitalousnaisista.

Mukaan mahtuu 15 henkilöä ja tilaisuus on ilmainen. Osallistua voi myös pelkkään keittiöosuuteen. Huomioithan varusteet niin ulkona kuin keittiössä.

Lisätietoja ja ilmoittautumiset 1.2. mennessä:
Sini Pöytäniemi 045 7750 0106 tai
sini.poytaniemi@vesiensuojelu.fi

Ilmoitathan erikoisruokavaliosi.

Liite 1. Hola Lake Länsi-Uusimaa hankkeen viestintämateriaali ja paikallismedia koottuna. (21/27)

LIITE 1. Hankkeen tuottamat omat tai paikallismedian tekemät julkaisut.

Kalaruokakurssilla lä

Lohjalla järjestettiin lauantaina kalaruokakurssi.

Kia Löfberg
lu.toinitus@meda.fi

LOHJA | Suomalaisista kuluttajista 95 prosenttia syö kalaa ja lähes jokainen suomalainen tietää, että kalansyönti on osa hyvinvointia. Silti kala haetaan usein kalatiskiltä – ja se on harvoin kotimaista. Lähikalastus on vähenemään päin, vaikka Lohjanjärvi on täynnä hyvää kalaa.

– Kurssimme päätavoite on ehdottomasti edistää lähikalan käyttöä. Aloitimme päivän nostamalla Liessaaren jään alta verkkoja, kertoo Hola Lake Länsi-Uusimaa -hankkeen projektipäällikkö Sini Pöytänen Länsi-Uudenmaan vesi ja ympäristö ry:stä.

Ammattikalastajien määrä on laskenut tasaisesti ja 2000-luvun aikana se on puolittunut. Kalastajien keski-ikä hipoo jo 50:tä vuotta, joten kalastus on katoava kansaperinne.

– Kalastus on ammattina taantumassa nyt, kun sukupolvi vaihtuu. Olen huolissani siitä, että ruoan alkuperä hämärtyy ja kalatiskiltä on helppointa hakea ulkomaista kalaa, Pöytänen pohtii.

Kurssille mahtui 15 innokasta, jotka pääsivät näkemään talvikalastusta käytännössä sekä sen jälkeen valmistamaan tuoreesta kalasta ruokaa. Pöytänen kertoo, että verkkoon oli tarttunut muutama kuha, sulkavia, lahna sekä hauki.

Hola Lake Länsi-Uusimaa -hanke

- ▶ Länsi-Uusimaa Hola Lake on yleishyödyllinen vesienhoidon kehittämis- ja yhteistyöhanke.
- ▶ Tarkoituksena on vahvistaa paikallisten toimijoiden osallistumista järvikunnostukseen, tukea kotimaisen kalan käyttöä ja kartuttaa tietoa kohdejärvien kalakantojen tilasta.
- ▶ Kohdejärvinä ovat Hiidenvesi, Lohjanjärvi ja Vihdin Enäjärvi.
- ▶ Hanke toteutetaan vuosina 2017–2019, paikalliseen yhteistyökumppanina VESY ry.
- ▶ Hanke liittyy kansainväliseen yhteistyöhankkeeseen, jota toteutetaan Päijät-Hämeen Vesijärvisäätiön ja Pyhäjärvi-Instituutin Hola Lake-hankeiden sekä Ruotsin Osbyn kunnan kanssa.

– Saimme kunnotti saaliin ja kurssilaiset olivat innokkaita auttamassa nostamassa verkkoja. Hauska nähdä, että kiinnostusta löytyy, Pöytänen sanoo.

Kurssille olisi ollut enemmänkin tulijoita, mutta Pöytäniemen mukaan 15 oli tällä kertaa raja, koska keittiön ei mahtunut enempää. Keväällä on kuitenkin tarkoitus järjestää uusi kurssi, jolloin lähikalaa valmistetaan nuotion äärellä.

– Tämä on tällainen pilottikokeilu. Onnistunut sellainen, Pöytänen naurahtaa.

Talvikalastusta pidetään usein vaivalloisena, mutta kalastuksen ammattilaisen ja

Immeli ja Esa Paavola ovat erityisen kiinnostuneita uusista resepteistä. Tässä tekemällä madekelittoa.

Länsi-Uudenmaan vesi ja ympäristö ry:n vesistöasiantuntija **Jorma Valjus** mukaan se on oikeastaan siistimpiä puuhaa verrattuna kesäkalastukseen.

– Kesällä verkoilla on käytävä joskus parikin kertaa päivässä, ja kalat pilaantuvat nopeasti, Valjus kertoo ja jatkaa: – Talvella verkkojen tarkistuksen välissä voi kulua viikkokin ja jäällä voi käydä mihin vuorokaudenaikaan vain.

Pöytänen ja Valjus molemmat ylistävät vieressä olevaa

Liite 1. HOLA Lake Länsi-Uusimaa hankkeen viestintämateriaali ja paikallismedia koottuna.
(22/27)

LIITE 1. Hankkeen tuottamat omat tai paikallismedian tekemät julkaisut.

Länsi-Uudenmaan vesi ja ympäristö ry

Länsi-Uudenmaan vesi ja ympäristö ry

Länsi-Uudenmaan vesi ja ympäristö ry

Lohjan lähikalastusta tutuksi

KIA LÖFBERG

"Omavaraisuus kiinnostaa"

► Haukiterriniä, sulkavapihvejä, haukirullia, madekeittoa, kalapuikkoja ja basilikakuhaa. Kurssille saapunut **Anne Heimberg** kertoo, että on tuntenut välillä huonoa omatuntoa siitä, ettei Lohjanjärven rannalla asuvana ole hyödyntänyt tarpeeksi vesistön kalavarantoja.

– Omavaraisena eläminen kiehtoo minua ja on tämäkin askel siihen suuntaan, Heimberg naurahtaa jauhaessaan sulkavaa pihveksi työparinsa **Arto Virran** kanssa.

Virta ei ole kalastuksessa ensikertalainen, mutta talvikalastus on silti molemmille uutta.

– Talvikalastuksessa on omat haasteensa, kuten sääolosuhteet ja verkon asettaminen jään alle, Virta pohtii.

Kalauokkurssi kerää molemmilta kiitosta.

– Aurinkoinen sää oli täydellinen verkkojen tyhjentämiseksi ja heti, kun saavuimme kokkailemaan, oli tarjolla kahvia, Heimberg hymyilee.

Anttilan koulun kotitalousluokassa kokkaili 15 eri ikäistä ihmistä, jotka lähtivät kurssilta mukanaan reseptivihkonen sekä ohjeita kalan perkkaukseen ja käsittelyyn.

– Mikään ei ole parempaa kuin aloittaa aamu kauniissa ilmassa verkkojen nostamisella ja sen jälkeen päästä tekemään ruokaa tuoreesta kalasta, maa- ja kotitalousnaisten **Satu Malin** hymyhtää.

Lohjanjärveä, joka on täynnä hyvää kalaa. Usein roskakalaksikin haukuttu sulkava tai puu herkulliseksi pihveiksi tai syötäväksi ihan sellaisenaan.

– Vaikka kalastuksesta ei innostuisi, kauppiailta voi pyytää tarjontaan enemmän lähikalaa.

Näin voi paitsi tukea paikallisia yrittäjiä, myös olla ekologinen, Pöytäniemi summaa.

Maa- ja kotitalousnaisten **Satu Malin** toimi kurssin keittiövastaavana. Hän huomauttaa, että talven verkkokalastus on muutakin kuin vain ekologista.

– Verkkokalastus etenkin talvisin on katoava kansanperinne, eikä niin tarvitsisi olla. Myös sesonginmukaisia kaloja kannattaa hyödyntää, vaikka kalatiskit ovat pullollaan erilaisia ulkomaisia kaloja, Satu Malin sanoo.

Liite 1. Hola Lake Länsi-Uusimaa hankkeen viestintämateriaali ja paikallismedia koottuna. (23/27)

LIITE 1. Hankkeen tuottamat omat tai paikallismedian tekemät julkaisut.

Tiedote/meddelande 20.6.2018

Lisää LUVYn uutisia löydät osoitteesta www.luvy.fi.

Seuraa LUVYä Facebookissa ja Twitterissä:

*Kuva: HOLA LAKE-hankkeen ankeriaat päästettiin vaellusmatkalleen Sargassomerta kohti.
Bild: HOLA LAKE-projektets ål släpptes ut på sin vandringsresa mot Sargassohavet.*

HOLA LAKE-hankkeessa tutustuttiin mystiseen vaellusankeriaaseen

Luonnonvarakeskuksen ankeriasiantuntija Jouni Tulonen tutustutti HOLA LAKE-hankkeen väkeä monelle mystiseen ankeriaaseen. Porlassa merkittiin, mitattiin ja punnittiin 12 ankeriasta, jotka saatettiin vaellusmatkalleen kohti Sargassomerta. Ankeriaat saatiin tämän kevään koekalastuksissa Hiidenvedeltä ja Lohjanjärveltä HOLA LAKE Länsi-Uusimaa-hankkeessa.

Ankerias (*Anguilla anguilla*) on arvokkaimpia kalojamme, jos arvo määritellään kilohinnan mukaan. Ankerias on myös luokiteltu erittäin uhanalaiseksi sekä Suomessa, että kansainvälisesti. Ankerias on ollut aina melko vähälukuinen, siksi sen istutukset Suomen vesistöihin on aloitettu yli sata vuotta sitten. Ankeriaan elämä alkaa luontaisesti Atlantin Sargassomeressä, josta se ajelehtii merivirtojen mukana Euroopan rannikolle, missä se pyrkii nousemaan ylös jokiin. Moni joki on kuitenkin padottu vesivoiman tuottamiseksi. Sen vuoksi ankeriaan poikasia pyydetään mm. Englannin rannikolta istutettavaksi suoraan sisävesiin. Ankerias elää ja kasvaa järvessä pari kymmentä vuotta ennen kuin se tulee sukukypsäksi ja aloittaa kutuvaelluksen takaisin Sargassomerelle. Matkallaan se kohtaa samaiset vesivoimalaitokset, jonka turbiineihin matka helposti päättyy. Tästä syystä mm. Ruotsissa siirretään jopa 60 000 ankeriasta vuodessa

Liite 1. HOLA Lake Länsi-Uusimaa hankkeen viestintämateriaali ja paikallismedia koottuna. (24/27)

LIITE 1. Hankkeen tuottamat omat tai paikallismedian tekemät julkaisut.

yläpuolelta mereen vaelluksen helpottamiseksi. Myös Suomessa Vääksynjoella on viime vuosina tehty satoja vastaavia ylisiirtoja.

Karjaanjoella ankeriaita on istutettu mm. Lohjanjärveen ja Hiidenveeteen, mutta mittavaa ylisiirtotyötä ei ole tehty. Siirtotyöhön haettiin oppia Luonnonvarakeskukselta, joka on vastannut Vääksynjoen ylisiirtojen toteutuksesta. Ankeriasiantuntija Jouni Tulonen opasti Lohjan Porlassa, kuinka ankeriaat merkitään ja mitataan tutkimustyötä varten ennen ylisiirtoa. Ankeriaat merkitään, jotta niiden vaellusmatkan etenemisestä voidaan saada tietoa. HOLA LAKE-hankkeen ankeriaat päästettiin vapaaksi Pohjanpitäjänlahteen, josta niiden matkan oletetaan suuntautuvan Suomenlahden yli Viron rannikolle ja siitä eteenpäin kohti Tanskan salmia. - Aika näyttää, palautuuko HOLA LAKE-ankeriaiden merkkejä pitkän vaellusmatkan varrelta, jännittää hankepäällikkö Minttu Peuraniemi. Jatkossa ankeriaan matka Karjaanjokea pitkin voi olla sutjakampi, kun voimalaitosten yhteyteen rakennetaan kalatiet. Kalateiden yhteyteen suunnitelluissa alasvaellusrakenteissa on mietitty ankeriaankin kulkua, toteaa toiminnanjohtaja Jaana Pönni Länsi-Uudenmaan vesi ja ympäristö ry:stä.

HOLA LAKE Länsi-Uusimaa-hankkeessa pureudutaan järvienhoidon kalastolliseen näkökulmaan. Hankkeessa vahvistetaan paikallisten toimijoiden osallistumista järvikunnostukseen, tuetaan kotimaisen kalan käyttöä ja kartutetaan tietoa kohdejärvien kalakantojen tilasta. Hanke tarjoaa apua kalan pyyntivälineiden kuten katiskan valmistamisessa ja käytössä, kalan käsittelemisessä ja kalaruokien valmistuksessa. Hiidenvedellä ja Lohjanjärvellä selvitetään uhanalaisen ankeriaskannan tilaa ja Vihdin Enäjärvellä vahvistetaan petokalakantaa parantamalla hauen kutoolosuhteita. HOLA LAKE Länsi-Uusimaa-hanke täydentää osaltaan yhteistyöhankkeen ”HOLA LAKE – Järvien kokonaisvaltaisen hoidon kehittäminen” tuloksia. Yhteistyöhankkeen muut kumppanit pureutuvat ulkoisen kuormituksen vähentämiseen, vesikasvillisuuden hoitoon sekä planktonyhteisöiden merkitykseen vedenlaadulle. Yhteistyöhankkeen kumppaneita ovat Päijät-Hämeen Vesijärvisäätiö, Pyhäjärvi-instituutti, Osbyn kunta Ruotsissa. HOLA LAKE Länsi-Uusimaa toteutetaan vuosina 2017–2019 ja sen paikallisena yhteistyökumppanina on Vihdin Enäjärven suojeluyhdistys Vesiy ry. Hanketta rahoittavat Leader-toimintaryhmä Ykkösakseli ja Hiidenveden kunnostushanke.

Lisätietoa:

- [HOLA LAKE – Järvien kokonaisvaltaisen hoidon kehittäminen: yhteiset nettisivut](#)
- HOLA LAKE Länsi-Uusimaa-hanke liittyy [Hiidenveden kunnostushankkeeseen](#)
- Seuraa [Länsi-Uudenmaan vesistökuunnostusverkosto-hankkeen facebook-ryhmää](#)

Lisätietoja / tilläggsuppgifter:

Minttu Peuraniemi
hankepäällikkö/projektledare
019 568 2969
minttu.peuraniemi@vesiensuojelu.fi

Liite 1. Hola Lake Länsi-Uusimaa hankkeen viestintämateriaali ja paikallismedia koottuna.
(25/27)

LIITE 1. Hankkeen tuottamat omat tai paikallismedian tekemät julkaisut.

19

Länsi-Uusimaa | Lauantaina 2. maaliskuuta 2019

MARJA AITTONIEMI

Vihdin kunnanviraston kahvio täyttyi tiistaina Hiidenvesi-illan kävijöistä.

Hiidenvedelle tulossa laaja kalastustiedustelu

Hiidenvesi-illassa kuultiin myös uuden kalatalousalueen yhdistymisestä.

Maria Aittoniemi
maria.aittoniemi@media.fi

VIHTI | Hiidenveden kunnostus- ja HolaLake-hankkeen avoimessa yleisötilaisuudessa tiistaina kuultiin kalastusalueiden yhdistymisestä uudeksi kalatalousalueeksi ja Vihdin kalastusseuran toiminnasta.

Uuden lain mukaisesti muodostetut kalatalousalueet aloittavat toimintansa tämän vuoden alussa. Hiidenveden, Nummi-Pusulan ja Karjalohja-Sammatin kalastusalueet on yhdistetty Karjaanjoen kalatalousalueeksi.

Sen ensimmäinen yleiskokous on pidetty ja hallitus järjestäytyy, kun kokouksen päätökset ovat saaneet lainvoiman.

Hallituksen jäsen **Kari Kenttinen** kertoi, että yleiskokouksessa oli hyvä henki.

– Pala palalta nyt lähдемme keskustelemaan, miten kukin alue on hommat hoidatut ja mitkä ovat näkymät, Kenttinen sanoi.

Hiidenvedellä järjestetään koko järven laajuinen kalastustiedustelu tänä vuonna.

Näin laajana kalastustiedustelua ei ole Hiidenvedellä toteutettu koskaan aikaisemmin.

” Jos toimit kalastajana Hiidenvedellä, ota yhteyttä.

– Jos toimit kalastajana Hiidenvedellä, ota yhteyttä, Luvy ry:n projektipäällikkö **Sini Pöytäniemi** sanoi.

Kalastustiedustelun avulla pystytään nyt ensi kertaa kartoittamaan koko Hiidenveden kalastusmäärää, kalastuksen jakautumista eri pyyntimuotoihin ja kalastukselle merkittävimpien lajien saalisuutusta.

Tiedustelun kohderyhmänä ovat Hiidenvedellä toimiviin kalastusosakaskunnilta vuodelle 2018 kalastusluvun lunastaneet kalastajat.

Kalastustiedusteluun voi osallistua joko täyttämällä paperisen tiedustelulomakkeen, jonka lähetetään postissa tai täyttämällä sähköisen verkkosivulla lomakkeen, johon saa postitse tunnistekoodin.

Helsingin yliopiston tutkija **Tommi Malinen** kertoi Hiidenveden kalaston tilasta ja Suomen Ympäristökeskuksen vanhempi tutkija **Iikka Sammalkorpi** käsitteli

HolaLake

Länsi-Uusimaa HolaLake on yleishyödyllinen vesienhoidon kehittämis- ja yhteistyöhankke. Hankkeessa vahvistetaan paikallisten toimijoiden osallistumista järvikunnostukseen, tuetaan kotimaisen kalan käyttöä ja kartutetaan tietoa kohdejärvien kalakantojen tilasta. Kohdejärviä ovat Hiidenvesi, Lohjanjärvi ja Vihdin Enäjärvi. Hanke toteutetaan vuosina 2017-2019 ja sen paikallisena yhteistyökumppanina on Vihdin Enäjärven suojeluyhdistys Vesiry.

kysymystä, voiko Hiidenvedettä kunnostaa hoitokalastamalla.

Sata vuotta sitten Hiidenveden kuhakanta oli runsas – kuten on nykyin. Malinen kertoi tutkijoista Hellevara ja Jääskeläinen, jotka ovat perehtyneet Hiidenveden tilaan vuosina 1913–1928. Raportissaan Hellevara ja Jääskeläinen ovat todenneet lahnan toiseksi tärkeimmäksi saalislajiksi ja pohtineet, onko kuoreen kutupyynti ehkä liiankin tehokasta. Ongelmaksi he totesivat sen, että ”nuottakalastusta, jolla olisi merkityksensä joutokalaston harventajana, ei harjoiteta ollenkaan”.

www.luvy.fi

Ma
AKK
Joka
per
Jänn
Suur
70-0

SYNTY

1

BOS
AKK
2 x 1
Amm
Mukan
laturi
ja nuor
70-02

SYNTY

12

SKIL 1
KULM
alumi
SKIL - k

Sisältää
ja 5 kpl
70-0252

SKIL

SYNTY

99

Michell
TYÖKA
metalli
Tunnetun
monipuol
työkälu
70-02383

SYNTY

00

Liite 1. Hola Lake Länsi-Uusimaa hankkeen viestintämateriaali ja paikallismedia koottuna. (26/27)

LIITE 1. Hankkeen tuottamat omat tai paikallismedian tekemät julkaisut.

Kuvateksti: Hiidenvesi-illassa Luonnonvarakeskuksen tutkija Jouni Tulosen aiheena oli ankerias.

Kuore ja ankerias Hiidenvesi-illan tähtinä

Hiidenveden kunnostus -hankkeen Hiidenvesi-ilta järjestettiin 27.2. Vihdin kunnanvirastolla. Tilaisuuden ohjelmassa oli laaja kattaus järven tilan kehityksestä, osallistavasta järvikunnostuksesta ja vähempiarvoisten kalojen hyödyntämisestä. Jo perinteeksi muodostunutta Hiidenvesi-iltaa on järjestetty vuodesta 2008.

Asiantuntija Tero Forsman, Pyhäjärvi-Instituutista kertoi esimerkein kuoreen ja muiden vajaasti hyödynnettyjen kalojen käytöstä. Säkylän Pyhäjärven särjet ja ahvenet ovat lähiruokaa puhtaimmillaan, lajittelu, perkuu, massaus ja pihvin valmistus tapahtuvat kaikki seitsemän kilometrin säteellä. Vajaasti hyödynnettävien kalojen hyödyntämiseen herättiin seudulla 1990-luvulla. Kohteena oli tuolloin roskakalaksi luokiteltu ahven. Aika ei kuitenkaan ollut vielä kypsä hyville tuotteille. Sittenkin kehittämistyö, kuten kalasatamien tilojen kehittäminen, lajittelun ja perkuun kehittäminen sekä kylmäketjun kehittäminen on tuonut tulosta. Käännökohtana Forsman kertoi olleen, erään teollisuuden hankinnoista vastaavan henkilön kalastustyöpajassa lausumat maagiset sanat: ”Jos kalamassaa särjestä saadaan minimissään 30 000 vuodessa, voidaan sitä lähteä teollisesti tuotteistamaan”. Kehitystyön tuloksena 2016 markkinoille tuli Järvikalapihvi suurkeittiöille. Nyt pihvi halutaan myös vähittäiskauppoihin.

”Onko kuoreesta ruokapöytä?” kysyi Forsman ja totesi – Kuore on herkullinen ja monikäyttöinen. Kuoreen mäti muistuttaa Atlantilta tuotavaa villakuoreen mätiä. Kuoretta ei tarvitse edes muuttaa massaksi. Sen käyttö on markkinointikysymys, miten se saadaan nostettua paremmin esiin ruokakalana!

Kuore on tärkeä kala myös Hiidenvedellä. Hiidenveden ekologisen tilan kehitystä eri biologisten indikaattorien kertomana esitellyt tutkimuspäällikkö Anne Liljendahl, LUVY ry:stä kertoi järven ulappa-alueilla tehtyjen tutkimusten mukaan siellä esiintyvistä kalastosta 96 % olevan kuoretta. Kalaston tilanne kokonaisuutena on Hiidenvedellä viimeisten tutkimusten mukaan ennallaan, tai parantunut, ja kuhantuotanto vakaata.

”Kuoreen rooli Hiidenveden ravintoverkossa on tavallisesta poikkeava, sillä järven lämpötilan harppauskerroksesta löytyy tyypillisesti myös vähähappinen alue, jota vielä samentaa sinne kertynyt savi ja kiintoaine. Hapekkaassa vedessä viihtyvä ja näkökykyyn perustuen saalistava kuore ei uskaltaudu syömään alueella lymyäviä sulkasääsken toukkia, jotka pääsevät näin runsastumaan ja verottamaan liikaa eläinplanktonia, jonka tehtävänä olisi pitää kasviplankton ja leväkukinat kurissa”, toteaa Liljendahl. Sulkasääskitutkimukset jatkuvat Hiidenvedellä, ja nyt onkin kiinnostavaa tietää miten viime vuosina havaittu alusveden ja harppauskerroksen happipitoisuuden parantuminen vaikuttaa järven ravintoverkkoon.

Lähikalan käyttöä tukemaan on Länsi-Uudellamaalla käynnistynyt syksyllä 2017 HOLALake -hanke. Sen Pyydyksestä pöytä -toimintatavasta kertoi hankepalvelupäällikkö Minttu Peuraniemi, LUVY ry:stä ja kutsui osallistumaan hankkeen tapahtumiin: seminaareihin, kalaruokakursseille ja pyydystöpajoihin. Hankkeen työpaketteihin kuuluvat myös petokalojen kutualuekunnostukset ja ankeriaan alasvaelluksen turvaaminen.

Liite 1. Hola Lake Länsi-Uusimaa hankkeen viestintämateriaali ja paikallismedia koottuna. (27/27)

LIITE 1. Hankkeen tuottamat omat tai paikallismedian tekemät julkaisut.

Hiidenvesi-illassa ankerias oli Luonnonvarakeskuksen tutkija Jouni Tulosen aiheena. Esitys havainnollisti ankeriaskannan nykytilaa, hoitoa ja kestävän kalastuksen reunaehtoja. ”Onnistuneista istutuksista huolimatta ankeriaskanta on taantunut ja sen uhanalaisuusluokka saattaakin juuri käynnissä olevan uhanalaisuusarvioinnin myötä nousta luokkaan, joka kertoo, että lajiin kohdistuu äärimmäisen suuri välitön uhka hävitä luonnosta”, totesi Tulonen.

Ankeriaan luontainen levinneisyys on ennen jokien patoamista ollut lähes koko Suomi ja Uusimaa yksi lajin ydinalueista. Nykyään kanta on käytännössä istutusten varassa. Karjaanjoen alueella istutusmäärä on ollut noin 3000 kalaa vuodessa. Tulonen piti istutusten jatkamista sekä Mustionjoen kalatierakentamisen, ja kalateille tehdyissä suunnitelmissa huomioidun turvallisen alasvaelluksen olevan tärkeää ankeriaidenkin tulevaisuuden turvaamisessa.

Lisätietoja / tilläggsuppgifter:

Juha-Pekka Vähä
puh 04577507727
juha-pekka.vaha@luvy.fi

Tutustu illan esityksiin!

[Karjaanjoen vesistövisio 2021](#)

Tavoitteena lohikalat Karjaanjoen vesistöön – missä mennään?
Hankepäällikkö Juha-Pekka Vähä, LUVY ry

[Hiidenveden ekologisen tilan kehitys](#)

Mitä eri biologiset indikaattorit kertovat Hiidenveden tilan kehityksestä
Tutkimuspäällikkö Anne Liljendahl, LUVY ry

[Osallistavaa järvikunnostusta, pyydyksestä pöytäään](#)

HOLALake -hankkeen esittely
Hankepalvelupäällikkö Minttu Peuraniemi, LUVY ry

[Onko kuoreesta ruokapöytäään?](#)

Esimerkkejä vajaan hyödynnettyjen kalojen käytöstä Säkylän Pyhäjärveltä
Asiantuntija Tero Forsman, Pyhäjärvi-Instituutti

[Ankerias – erittäin maukas vai erittäin uhanalainen?](#)

Ankeriaskannan nykytila, hoito ja kestävä kalastus

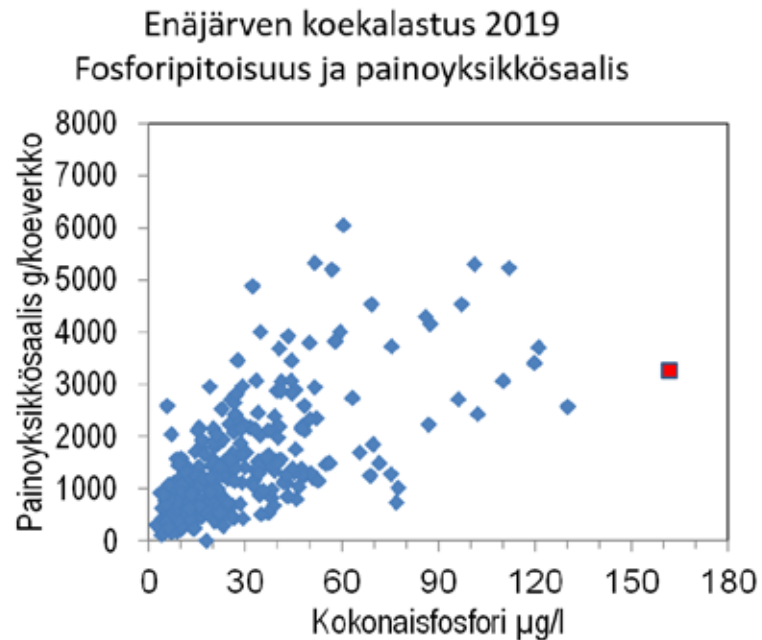
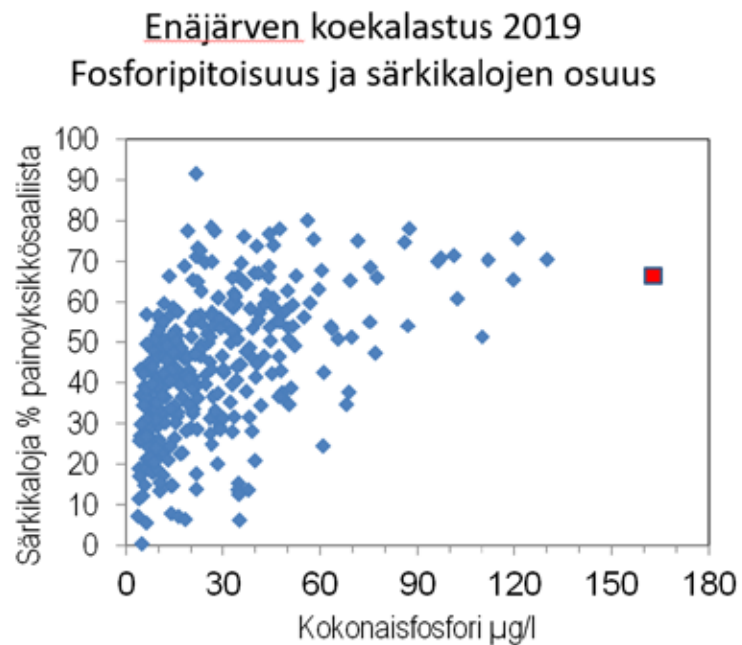
Liite 8. Enäjärven koekalastustulosten analyysi. Ilkka Sammalkorpi ja Katja Pellikka.
(1/2)

LIITE 8. Enäjärven koekalastustulosten analyysi.

Pintaveden kesäaikaisen kokonaisfosforipitoisuuden ja särkikalojen osuuden välinen riippuvuus (vasemman puoleinen kuva) sekä pintaveden kesäaikaisen kokonaisfosforipitoisuuden ja koeverkon painoyksikkösaaliin välinen riippuvuus (oikean puoleinen kuva). Alkuperäinen data vesipuitedirektiiviseurantaa varten on työstetty vuosien 2006–2012 tiedoista (koekalastusaineisto LUKE, veden laatu SYKE). Enäjärven koekalastustulokset ovat vuodelta 2019 ja kokonaisfosforipitoisuus on 2010-luvun keskiarvo.

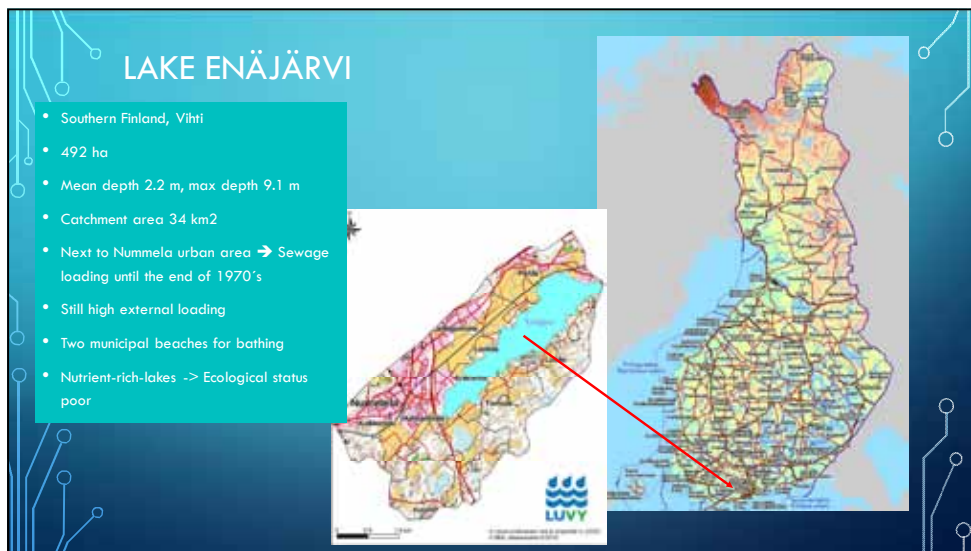
Tuloksista selviää, että Enäjärven kokonaisfosforipitoisuus on erittäin suuri. Kalojen yksikkösaalis ja särkikalojen osuus kaikista kaloista ovat matalammalla tasolla kuin yleensä näin huippurehevissä järvissä. Tämä on vuosittain jatkuvan hoitokalastuksen ansiota. Kalastossa on myös paljon pieniä ahvenia ja kuhia, joten petokalakanta on elinvoimainen. Järven tilan parantamiseksi ja särkikalojen osuuden vähentämiseksi hoitokalastusta tulee jatkaa tehostetusti tulevina vuosina.

Liite 8. Enäjärven koekalastustulosten analyysi. Ilkka Sammalkorpi ja Katja Pellikka.
(2/2)

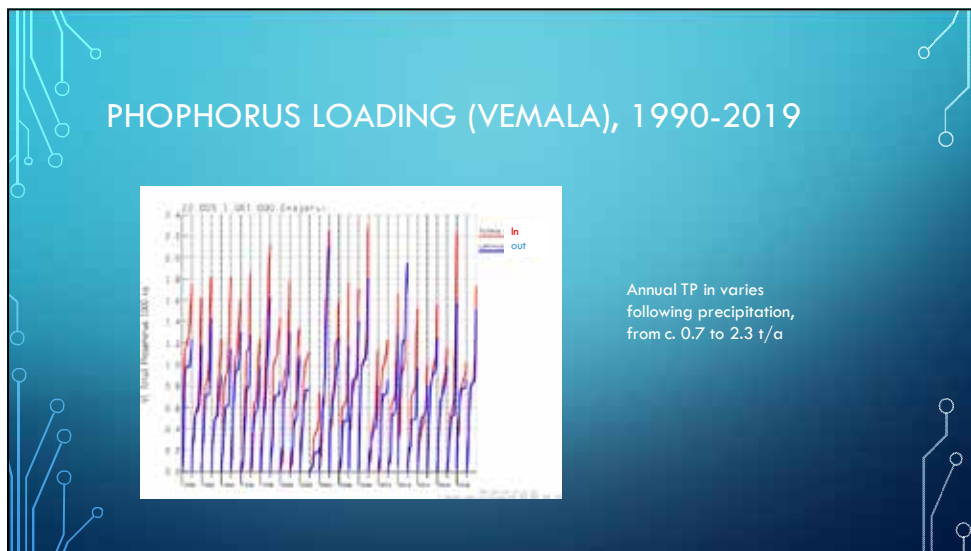
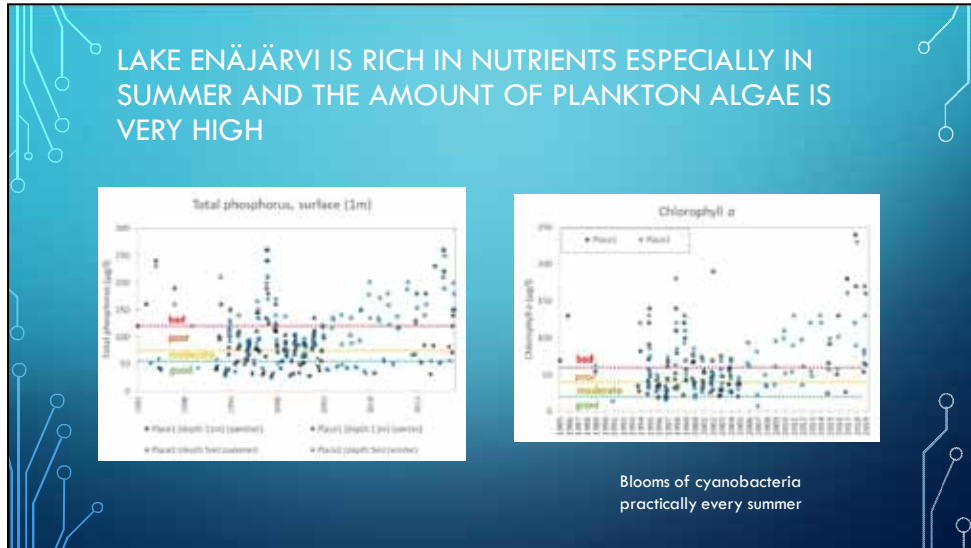
Liite 9. Enäjärven tilan esittely-kalvot englanniksi. Katja Pellikka.
(1/4)

31.1.2020

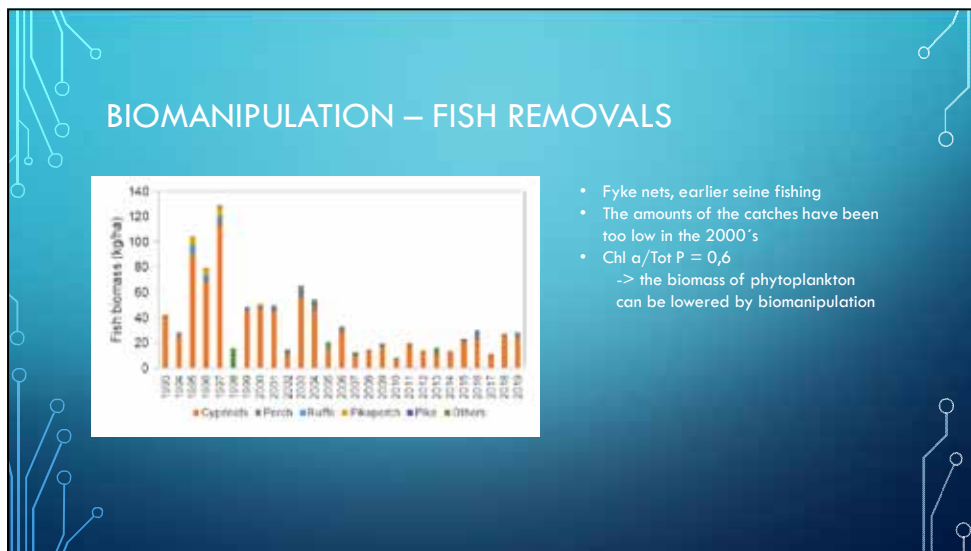
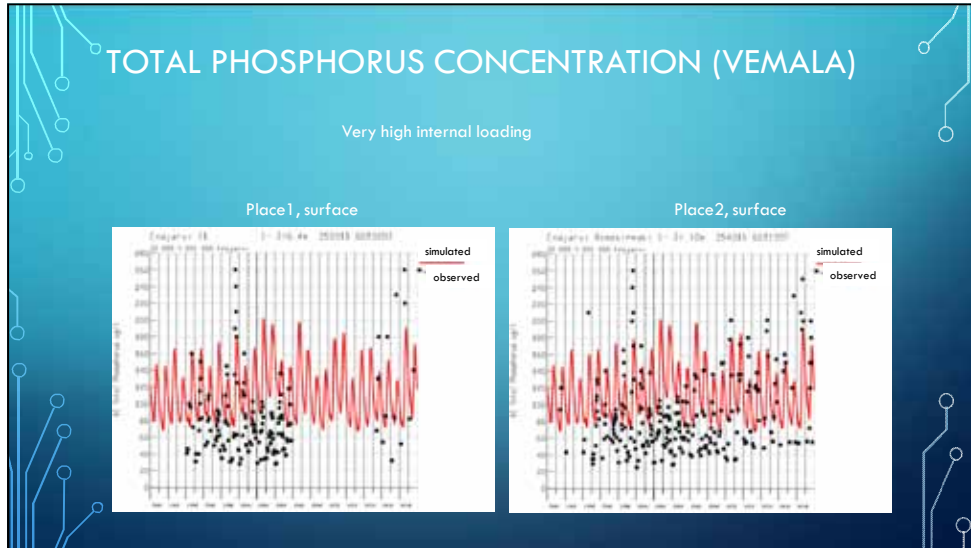
Liite 9. Enäjärven tilan esittely-kalvot englanniksi. Katja Pellikka.
(2/4)

31.1.2020

Liite 9. Enäjärven tilan esittely-kalvot englanniksi. Katja Pellikka.
(3/4)

31.1.2020

Liite 9. Enäjärven tilan esittely-kalvot englanniksi. Katja Pellikka.
(4/4)

31.1.2020

The map shows a geographical area with various colored regions. A large cyan area represents water bodies. Smaller yellow and green areas represent wetlands and ponds. A blue circle highlights a specific area on the map, with a blue arrow pointing from the text to it.

WETLANDS

- 17 water protection wetlands or settling ponds around the lake
- Most of the wetlands and ponds are probably too small vs. catchment area
- These wetlands are well-designed and they are reducing phosphorus load about 20 % annually